

Projekt nr12/23.....

Marta Rusin

.....
Sporządził

.....
Sprawdził

RADCA PRAWNY

.....
Tomasz Wilicki

Radca Prawny

BURMISTRZ

.....
Wojciech Kallas

Zatwierdził

UCHWAŁA12.LXXIII.2023.....

Rady Miejskiej w Debrznie
z dnia

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. nr. 40)

Rada Miejska uchwala co następuje :

§1

Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Debrzna.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DEBRZNO

DO ROKU 2030

PROJEKT

DEBRZNO 2023

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
Podsumowanie diagnozy społeczno - gospodarczej.....	3
Obszar społeczny	3
Obszar gospodarczy	4
Obszar przestrzenny	5
Analiza SWOT.....	7
Scenariusze rozwoju gminy do 2030 roku	15
Wizja rozwoju gminy	16
Misja rozwoju gminy.....	17
Cel główny	18
Cele strategiczne i operacyjne	19
Cel strategiczny 1 - Gmina otwarta na mieszkańców	19
Cel strategiczny 2 - Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	24
Cel strategiczny 3 - Zrównoważony rozwój przestrzenny Gminy.....	26
Cel strategiczny 4 - Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura	28
Model graficzny Strategii Rozwoju Gminy Debrzno	33
Model struktury funkcjonalno - przestrzennej.....	34
Założenia.....	34
Zakres i zawartość modelu funkcjonalno-przestrzennego	35
Charakterystyka obszarów i kierunków interwencji	35
Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa pomorskiego 2030. .	38
Finansowanie Strategii Rozwoju Gminy Debrzno	41
Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych.....	43
Spójność Strategii Rozwoju Gminy Debrzno z innymi dokumentami strategicznymi.....	45
System wdrażania monitoringu i ewaluacja strategii	52
SPIS TABEL	54
SPIS RYSUNKÓW	55

WSTĘP

Strategia Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030, to jeden z najważniejszych dokumentów, który jest podstawą określenia wizji rozwoju gminy na najbliższe lata. Wytyczone w procesie tworzenia dokumentu cele i kierunki działań są odzwierciedleniem dalekosiężnej wizji Gminy Debrzno oraz misji, która przyświeca nie tylko samorządowi lokalnemu, ale także mieszkańcom. Nakreślony plan, pozwoli w efektywny i spójny sposób rozwiązywać problemy i wychodzić naprzeciw rodzącym się potrzebom. Zmieniająca się rzeczywistość społeczna i ekonomiczna wymusza niejako gotowość do zmian i konieczność dostosowania się do zmieniających się warunków.

W pracach nad Strategią uczestniczyli eksperci, radni, urzędnicy i przedstawiciele instytucji publicznych. Bardzo duży wpływ na ostateczny kształt dokumentu mieli także mieszkańcy Gminy Debrzno, którzy brali udział zarówno w badaniach społecznych, jak i warsztatach strategicznych. Przeprowadzone konsultacje społeczne pokazały ogromne zainteresowanie sprawami rozwoju naszej gminy. Udział mieszkańców zaowocował przede wszystkim identyfikacją lokalnych problemów oraz oczekiwań społeczności. W toku prac nad Strategią uwidoczniła się ogromna potrzeba określenia wizji rozwoju wybiegającej poza utarte schematy i pokazującej, że Gmina Debrzno w najbliższych latach będzie liderem innowacyjnych i twórczych rozwiązań, tworzonych przez aktywnych mieszkańców, żyjących w atrakcyjnej przestrzeni, która będzie przygotowana na wyzwania przyszłości.

PODSUMOWANIE DIAGNOZY SPOŁECZNO - GOSPODARCZEJ

Przygotowanie zapisów Strategii Rozwoju Gminy Debrzno zostało poprzedzone szeregiem analiz mających na celu zdiagnozowanie sytuacji gminy w obszarze społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Przedstawione poniżej wnioski zostały opracowane w oparciu o kilka źródeł danych. Były nimi ogólnodostępne statystyki publiczne (dane Banku Danych Lokalnych GUS), dane udostępnione przez Urząd Gminy w Debrznie, ilościowe badania społeczne oraz wnioski ze spotkań konsultacyjnych. Wszystkie dane posłużyły do opracowania diagnozy stanu gminy Debrzno oraz opracowania wniosków i rekomendacji służących do formułowania celów rozwojowych gminy.

OBSZAR SPOŁECZNY

Diagnoza sytuacji społecznej gminy Debrzno sformułowana została zarówno do kwestii związanych z demografią gminy, ale także aktywnością mieszkańców, poczuciem tożsamości lokalnej oraz między innymi kwestiami związanymi z dostępnością usług społecznych, medycznych czy kulturalnych. Na podstawie przeprowadzonych analiz sformułowano szereg wniosków.

- Gmina Debrzno od lat charakteryzuje się ujemnym bilansem demograficznym. Tylko w latach 2014-2019 liczba mieszkańców gminy spadła o 226 osób. Spadek liczby mieszkańców ma też wymiar symboliczny, bo w 2019 roku ich liczba po raz pierwszy wyniosła mniej niż 9 tys.
- Gmina Debrzno ma ujemny przyrost naturalny. Jego wartości nie są jednak znaczące i ujemny bilans demograficzny jest w większej części wynikiem migracji, a nie ujemnego przyrostu naturalnego. Na przestrzeni lat 2014-2020 tylko w roku 2014 oraz latach 2016-2017 odnotowano dodatni bilans demograficzny. Od roku 2018 liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń. W 2020 roku wskaźnik przyrostu naturalnego wyniósł -27.
- Gmina Debrzno posiada ujemne saldo migracji. Jest tak zarówno w przypadku migracji wewnętrznych jak i migracji zewnętrznych. Największy odpływ mieszkańców (migracje wewnętrzne) odnotowano w latach 2016-2018 (łącznie -134 osoby). W 2020 roku wskaźnik migracji wewnętrznych wyniósł -8, a migracji zewnętrznych -15.
- Gminę Debrzno charakteryzują rosnące wskaźniki obciążenia demograficznego. Od 2014 roku systematycznie rośnie wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na liczbę osób w wieku produkcyjnym oraz wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym, które przypadają na liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym.
- Liczba ludności gminy ulega systematycznemu zmniejszeniu. Nie jest tak jednak we wszystkich sołectwach i miejscowościach. O ile w większości wypadków spadki w latach 2015-2020 sięgają od 2% do 5%, to są też sołectwa, których liczba mieszkańców zmniejszyła się aż o 15% (Rozwory, Prusinowo). Jedynie w trzech sołectwach odnotowano wzrost liczby mieszkańców. Należą do nich: Strieczona, Buka i Drozdowo.
- Gminę Debrzno charakteryzuje relatywnie duża liczba organizacji pozarządowych. Znajdują się wśród nich podmioty realizujące projekty finansowane ze środków zewnętrznych.
- W ostatnich latach na terenie gminy spada zainteresowanie budżetem partycypacyjnym.
- Mimo malejącego zainteresowania budżetem partycypacyjnym, większość mieszkańców uważa, że to właśnie oni powinni współdecydować o przeznaczeniu części środków publicznych.
- Duża część mieszkańców wskazuje na relatywnie niski stopień zaangażowania w życie lokalnych społeczności. Stopień tego zaangażowania systematycznie spada.
- Mieszkańcy źle oceniają jakość i dostęp do podstawowej opieki medycznej.

- Większość miejscowości na terenie gminy charakteryzuje relatywnie duży stopień integracji mieszkańców. Przeprowadzone badania wskazują, że jest on większy w mniejszych społecznościach.
- Mieszkańcy raczej dobrze oceniają zmiany swojej sytuacji materialnej. Należy zauważyć, że więcej pozytywnych ocen można zauważyć na terenach wiejskich.
- Większość uczestników badań sondażowych dobrze ocenia poziom poczucia bezpieczeństwa na terenie gminy. Jako główne problemy w tym zakresie wskazywane są zakłócenia ciszy nocnej i akty wandalizmu.
- Mieszkańcy dobrze oceniają swoje warunki mieszkaniowe. Wyższe oceny charakteryzują mieszkańców terenów wiejskich.
- Na terenie gminy działają cztery szkoły publiczne, których organem prowadzącym jest gmina Debrzno oraz Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy. Ocena jakości edukacji na terenie gminy Debrzno jest niejednorodna. Ogólnie pozytywne oceny zaburzone są przez słabe lub bardzo słabe wyniki egzaminów ósmoklasistów oraz wyniki badań ankietowych, które pokazują, że zdecydowana większość negatywnych ocen placówek edukacyjnych wyrażana jest przez mieszkańców miasta.
- Na terenie gminy Debrzno nie funkcjonuje żadna szkoła ponadpodstawowa. Młodzież kończąca szkoły podstawowe zmuszona jest korzystać z oferty szkół w Złotowie, Człuchowie lub Chojnicach. Dojazdy wiążą się z konieczności korzystania z transportu zbiorowego.
- Na terenie gminy funkcjonują dwa podmioty oferujące usługi transportowe (transport zbiorowy). Niestety zarówno sieć połączeń, jak i ich ilość nie rozwiązują problemów transportowych mieszkańców. Szczególnie dużym wykluczeniem komunikacyjnym charakteryzują się miejscowości oddalone od Debrzna.
- Wśród negatywnych zjawisk wskazywanych przez mieszkańców, największe nasilenie mają: alkoholizm, wandalizm, ubóstwo i zakłócanie ciszy nocnej. Najmniejsze natężenie ma problem bezdomności. Co interesujące, natężenie występowania większości wskazywanych negatywnych zjawisk jest większe na terenie miasta.
- Na terenie gminy Debrzno w 2020 roku funkcjonował żłobek gminny (zapewniający opiekę ok. 60 dzieciom), przedszkole samorządowe w Debrznie (ponad 140 dzieci) oraz oddziały przedszkolne.

OBSZAR GOSPODARCZY

- Na terenie gminy Debrzno mamy do czynienia ze zmniejszającym się poziomem bezrobocia. Wskaźnik bezrobocia zmniejsza się systematycznie i w latach 2014-2019 spadł z 14,3% do 6,4%. Wskaźnik wzrósł w 2020 roku do 8%. Mimo to poziom bezrobocia jest znacząco większy niż średnia dla powiatu Człuchowskiego, Województwa Pomorskiego i całego kraju.
- Większość osób bezrobotnych na terenie gminy Debrzno stanowią kobiety (ponad 58%)
- Najliczniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby powyżej 50 lat (ponad 33% osób bezrobotnych).
- Systematycznie zmniejsza się też liczba długotrwale bezrobotnych. W latach 2014-2019 na terenie gminy Debrzno zmniejszyła się ona z ponad 550 do 168 osób. Równocześnie należy zauważyć, że zmianie uległa także proporcja osób długotrwale bezrobotnych oraz bieżąco bezrobotnych. W 2019 roku kategorie te były zbliżone liczebnie a jeszcze w 2014 roku liczba osób długotrwale bezrobotnych była dwukrotnie większa niż osób, których bezrobocie można było uznać za bieżące.
- Systematycznie rośnie liczba podmiotów gospodarki narodowej działających na terenie gminy Debrzno.

- W strukturze podmiotów wpisanych do rejestru REGON dominują podmioty zatrudniające od 0 do 9 pracowników. Na terenie gminy w 2019 roku funkcjonowało zaledwie 16 podmiotów zatrudniających od 10 do 49 pracowników oraz 5 podmiotów zatrudniających powyżej 50 pracowników.
- Mimo spadającego wskaźnika bezrobocia, mieszkańcy źle oceniają szanse na znalezienie zatrudnienia na terenie gminy Debrzno.
- Wśród największych szans rozwojowych gminy Debrzno wskazywane są przede wszystkim posiadane tereny inwestycyjne, rozwój handlu oraz produkcji i przetwórstwa.
- W przeciągu ostatnich lat na terenie gminy Debrzno prężnie rozwijała się baza noclegowa. Liczba dostępnych miejsc noclegowych od roku 2014 uległa podwojeniu.
- W latach 2015-2019 systematycznie rosły dochody własne gminy Debrzno. Z poziomu 37,98 mln zł w 2015 roku wzrosły w 2019 roku do poziomu 47,03 mln zł.
- W latach 2015- 2019 systematycznie rosły także wydatki gminy. Z poziomu 37,03 mln zł rocznie osiągnęły one poziom 50,36 mln zł.
- Na terenie gminy Debrzno znajdują się specjalne tereny inwestycyjne, które w latach 2015-2020 zostały sprzedane inwestorom zewnętrznym. Na terenie gminy funkcjonują także dwa inkubatory przedsiębiorczości, które posiadają przestrzeń biurowe oraz hale magazynowe i produkcyjne.
- W latach 2015 -2020 na terenie gminy funkcjonowały dwie instytucje, które wspomagały powstawanie nowych podmiotów gospodarczych (Lokalna Grupa Działania Ziemi Człuchowskiej i Inkubator Przedsiębiorczości w Cierzniach) oraz Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno. W ramach działalności tych podmiotów, w latach 2015-2020 powstało 137 nowych podmiotów gospodarczych oraz 22 podmioty ekonomii społecznej. Instytucje wspomagające funkcjonowanie podmiotów gospodarczych znacząco wzmacniają potencjał rozwojowy gminy Debrzno.

OBSZAR PRZESTRZENNY

- Teren gminy w przeważającej większości stanowią tereny rolnicze. Użytki rolne zajmują 66% powierzchni gminy. Grunty leśne oraz zakrzewione i zadrzewione stanowią 28% powierzchni. Pozostałe grunty stanowią 6% powierzchni gminy.
- Na terenie gminy znajdują się 282 zinwentaryzowane stanowiska archeologiczne.
- Część obszaru gminy Debrzno jest objęta różnymi formami ochrony przyrody. Na terenie gminy znajduje się 10 pomników przyrody, Rezerwat Przyrody „Miłachowo”, Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina rzeki Szczyry (Obszar Natura 2000), Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Debrzynki (Obszar Natura 2000) oraz Dolina Łobżonki (Obszar Natura 2000).
- Na terenie gminy funkcjonuje rozbudowana sieć wodociągowa. Zwodociągowanie gminy wynosi 99,9%. Dużych inwestycji infrastrukturalnych wymaga jednak stacja uzdatniania wody w Debrznie.
- Na terenie gminy systematycznie rozwijana jest sieć kanalizacyjna. Dostęp do niej ma ponad 80% mieszkańców.
- Na terenie gminy istnieje sieć energetyczna 15 KV, rozdzielnia KV oraz 5 stacji transformatorowych. Na terenie gminy nie ma sieci wysokiego napięcia ani GPZ. Na terenie gminy nie ma funkcjonujących farm wiatrowych ani farm fotowoltaicznych.
- Na terenie gminy nie ma dostępu do sieci gazowej.
- Na terenie gminy jest wyznaczona aglomeracja ściekowa i spełnia ona warunki zgodności z dyrektywą dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG).

- Na terenie gminy funkcjonuje jedna ciepłownia, która swoim zasięgiem obejmuje dużą część miasta Debrzno.
- Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 22 oraz droga wojewódzka nr 188. Stan techniczny pierwszych dwóch jest bardzo dobry.
- Na terenie gminy znajduje się rozbudowana sieć dróg powiatowych. Większość z nich została w ostatnich latach poddana przebudowie lub modernizacji. Niestety część wymaga nakładów inwestycyjnych.
- Sieć dróg gminnych na terenie gminy jest systematycznie modernizowana. Niestety duża część z dróg gminnych wymaga nadal nakładów finansowych. Jest tak zwłaszcza w przypadku dróg śródpolnych, dróg osiedlowych oraz dróg położonych w mniejszych miejscowościach.
- Duża część terenu gminy jest objęta Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego. Łącznie uchwalonych jest 16 MZP, które swoją powierzchnią obejmują łącznie 3087,97 ha, czyli 13,8% powierzchni gminy. Miejscowe Plany Zagospodarowania, które obejmują największą powierzchnię dotyczą zagospodarowania terenów przeznaczonych pod zalesienia.
- Gmina Debrzno nie posiada terenów przeznaczonych na inwestycje. Po zbyciu działek inwestycyjnych, które znajdują się w Zielonym Parku Przemysłowym w Cierzniach niezbędne jest przygotowanie i uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych.
- Na terenie gmin Debrzno znajduje się kilkanaście zbiorników wodnych.
- Na terenie gminy dominuje zabudowa jednorodzinna.

ANALIZA SWOT

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym w analizie strategicznej jest Analiza SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Analiza ta opiera się na zestawieniu pozytywnych i negatywnych czynników o charakterze zewnętrznym (szans i zagrożeń) oraz czynników rozwojowych o charakterze wewnętrznym, które kategoryzuje się jako mocne i słabe strony.

Mocne strony Gminy Debrzno	Znaczenie czynnika dla rozwoju gminy
Położenie geograficzne (droga krajowa 25/droga krajowa nr 22)	Czynnik ma wpływ na rozwój gminy, zwłaszcza pod kątem rozwoju inwestycyjnego, lokowania na terenie gminy nowych inwestycji oraz tworzenia podmiotów, których zadaniem jest obsługa ruchu tranzytowego.
Duża aktywność w poszukiwaniu nowych inwestorów	Aktywność władz samorządowych w poszukiwaniu nowych inwestorów wpływa bezpośrednio na tworzenie nowych miejsc pracy, zwiększanie potencjalnych wpływów podatkowych i zwiększanie atrakcyjności gminy pod kątem osadniczym.
Walory przyrodnicze (jeziora, lasy)	Dostęp do czystych i atrakcyjnych przyrodniczo terenów zwiększą atrakcyjność osadniczą – zwłaszcza w konfrontacji z obszarami charakteryzującymi się wysokim stopniem urbanizacji i uprzemysłowienia.
Rosnąca rozpoznawalność i wartość marki lokalnej	Duża aktywność promocyjna owocuje od lat coraz większą rozpoznawalnością gminy. Dzięki innowacyjnym działaniom promocyjnym, przedsięwzięcia realizowane przez gminę są powielane przez inne samorządy. Wpływa to na rosnącą liczbę turystów oraz zwiększające się zainteresowanie inwestorów.
Duża liczba realizowanych zadań inwestycyjnych	Czynnik ma duże znaczenie dla rozwoju gminy. Duża liczba realizowanych zadań wpływa na rozwój lokalnej infrastruktury, dostępności usług publicznych oraz przyjazność otaczającej przestrzeni.
Duża aktywność organizacji pozarządowych na terenie gminy Debrzno	Aktywność organizacji samorządowych wpływa znacząco na oddolną aktywność mieszkańców oraz ilość inicjatyw realizowanych na terenie gminy (i skierowanych do mieszkańców i turystów), które poszerzają ofertę wydarzeń miejskich i gminnych. Aktywne organizacje pozarządowe są też recenzentem działań samorządu oraz naturalnym partnerem dla wielu inicjatyw.
Działalność dwóch Inkubatorów Przedsiębiorczości (Debrzno i Cierznie)	Przestrzenie inkubacyjne na terenie gminy wzmacniają potencjał wsparcia podmiotów gospodarczych, które dopiero rozpoczynają działalność. Świadomość możliwości otrzymania wsparcia i preferencyjnych warunków funkcjonowania ułatwia podjęcie decyzji o

	rozpoczęciu działalności i buduje lokalny potencjał gospodarczy.
Systematycznie malejąca stopa bezrobocia	Malejąca stopa bezrobocia jest czynnikiem, który współistnieje ze zmniejszającym się ubóstwem i zmniejszającym się nasileniem występujących problemów społecznych.
Rozwijająca się baza turystyczna (zwłaszcza baza noclegowa)	Systematycznie zwiększająca się liczba miejsc noclegowych zwiększa liczbę turystów pozostających na terenie gminy dłużej. Dłuższe pobyty, to konieczność korzystania z miejscowych usług, handlu i rozrywki. Zwiększony ruch turystyczny powoduje ożywienie w wielu branżach.
Cisza i spokój	Spokojna okolica sprzyja osadnictwu i tworzeniu bazy pobytowej dla turystów. Jest tak zwłaszcza w dobie pandemii COVID-19, która powoduje chęć spędzania czasu wolnego z daleka od dużych skupisk ludzkich.
Tworzone tereny pod budownictwo mieszkaniowe	Tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe zwiększają atrakcyjność Debrzna jako miejsca do zamieszkania. Dobrze zaprojektowane i atrakcyjne działki budowlane zwiększają konkurencyjność osadniczą gminy.
Potencjał turystyczny (niezurbanizowane tereny nad jeziorami)	Niezabudowane i niezurbanizowane tereny nad jeziorami są przestrzenią o dużym potencjale turystycznym. Jest ze względu na coraz mniejszy zasób terenów nieskażonych cywilizacją. Gminy posiadające obszary tego typu są idealnym kierunkiem dla turystów poszukujących spokoju i odpoczynku.
Relatywnie duża liczba naturalnych zbiorników wodnych i rzek	Na terenie Gminy Debrzno znajduje się łącznie 9 jezior o łącznej powierzchni 143,42 ha. Przez teren gminy przebiegają też rzeki: Debrzynka, Chrząstawa, Łobżonka i Szczyra oraz Kamionka, które są rzekami granicznymi.
Infrastruktura sportowo-rekreacyjna	Rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna wpływa na atrakcyjność miejsca – zwłaszcza z perspektywy stałych mieszkańców, którzy mogą korzystać z niej na co dzień.
Dziedzictwo kulturowe	Bogata historia terenów gminy (a zwłaszcza miasta) podnosi atrakcyjność turystyczną miejsca. Dbłość o dziedzictwo kulturowe pomaga w budowaniu tożsamości lokalnej. Dbłość o dziedzictwo materialne podnosi atrakcyjność turystyczną i przyczynia się do zwiększenia estetyki miasta.
Duża dbałość o stan zabytków	Zabytki stanowią jedną z największych atrakcji turystycznych. W przypadku Debrzna są one też unikatowym przykładem fortyfikacji miasta granicznego. Dostęp do zabytków architektury i możliwość korzystania z nadanych im nowych funkcji stanowi potencjał rozwojowy, który trudno przecenić.

Czyste środowisko	Czyste powietrze, lasy, rzeki i jeziora są atutem, który z jednej strony jest doceniany przez mieszkańców, ale zwiększa też atrakcyjność turystyczną.
Brak uciążliwego przemysłu	Brak uciążliwego przemysłu sprzyja tworzeniu dobrych warunków do osadnictwa i spędzania czasu wolnego. Jest to ważny aspekt wyboru miejsca do zamieszkania i wzmacnia potencjał rozwojowy.
Relatywnie duża aktywność społeczna	Aktywni mieszkańcy wzbogacają ofertę kulturalną i sportową. Stowarzyszenia i fundacje wspierają przedsiębiorczość, oddolną aktywność i uczestniczą w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Aktywność mieszkańców pomaga też lokalnym władzom w podejmowaniu trafnych decyzji. Formy konsultacyjne i partycypacyjne wzmacniają społeczność i pomagają w efektywny sposób wykorzystać lokalne zasoby.
Estetyka gminy	Przestrzeń fizyczna jest jednym z elementów konstruujących nasze postrzeganie rzeczywistości i budujących poczucie tożsamości. Przyjazna przestrzeń sprawia, że otoczenie staje się przyjazne, rzadziej ulega dewastacjom i powoduje identyfikację z nim mieszkańców. Gmina Debrzno od lat inwestuje w estetykę poszczególnych miejscowości. Wiele z zastosowanych rozwiązań staje się wręcz elementami kopiowanymi przez okoliczne miasta i gminy, co powoduje postrzeganie Debrzna, jako miejsca szczególnie atrakcyjnego.
Relatywnie duże poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców	Poczucie bezpieczeństwa jest wartością, która kojarzy się z miejscem, w którym chce się mieszkać, wychowywać dzieci i które jest przyjazne. Aspekt ten zwiększa atrakcyjność osadniczą.

Tabela 1. Mocne strony Gminy Debrzno.

Slabe strony Gminy Debrzno	Znaczenie czynnika dla rozwoju gminy
Slabo rozwinięta komunikacja publiczna (transport zbiorowy)	Utrudniony dostęp do komunikacji publicznej objawia się bardzo małą liczbą połączeń pomiędzy Debrznem i innymi miejscowościami na terenie gminy oraz pomiędzy Debrznem i większymi miastami, takimi jak Człuchów czy Złotów. Brak też połączeń z Gdańskiem, Poznaniem i Bydgoszczą. Sytuację utrudnia także brak połączeń kolejowych (brak stacji kolejowej na terenie gminy).
Mało stabilny budżet samorządu	Budżet gminy obciążony jest dużymi wydatkami bieżącymi, które związane są zwłaszcza z utrzymaniem placówek oświatowych, obsługi administracyjnej, opieki żłobkowej oraz finansowaniem instytucji kultury i ich filii w poszczególnych sołectwach. Niewystarczające subwencje zewnętrzne i brak

	systematycznego wsparcia w postaci środków zewnętrznych powodują niepewność w sferze inwestycyjnej. Zagrożeniem dla budżetu są też straty wynikające ze zmniejszających się udziałów w podatku PIT.
Nierównomierny rozwój różnych części gminy (gmina dwóch prędkości)	Gminy o charakterze miejsko-wiejskim muszą łączyć potrzeby zarówno miast (które pełnią funkcję centrów administracyjnych) oraz wsi. Często wiąże się to z nierównomiernym, rozwojem do usług lub nowoczesnej infrastruktury. Na terenie gminy Debrzno problem ten nie jest bardzo widoczny, ale różnice są w niektórych przypadkach widocznie zarysowane – zwłaszcza w dostępie do handlu, usług medycznych, infrastruktury sportowej czy kulturalnej.
Ujemny bilans demograficzny	Ujemny bilans demograficzny wpływa negatywnie na potencjał rozwojowy społeczności. Malejąca liczba mieszkańców i rosnące wskaźniki obciążenia demograficznego sprawiają że zmniejsza się lokalny potencjał do rozwoju gospodarczego i społecznego.
Brak rozpoznawalnych produktów lokalnych (wydarzenie, produkt, miejsce rozpoznawalne w perspektywie regionu lub Polski)	Rozpoznawalność wpływa na atrakcyjność turystyczną oraz łatwość promocji. Gmina powinna posiadać produkty turystyczne, które będą odróżniać ją od innych.
Ujemny bilans migracyjny	Ujemny bilans migracyjny wpływa negatywnie na możliwości rozwojowe – zarówno w sferze społecznej, jak i ekonomicznej. Jest tak zwłaszcza ze względu na fakt, że teren gminy opuszczają przede wszystkim osoby młode, które posiadają największy potencjał rozwojowy.
Brak rozwiniętej sieci energetycznej	Na terenie gminy Debrzno nie ma linii wysokiego napięcia i nie funkcjonuje żaden GPZ. Jest to znaczące ograniczenie w kontekście rozwoju terenów inwestycyjnych oraz inwestycji w odnawialne źródła energii.
Słaby dostęp do usług medycznych	Na terenie gminy jest utrudniony dostęp usług medycznych – zwłaszcza opartych na finansowaniu w ramach NFZ. Wpływa to na atrakcyjność gminy Debrzno jako miejsca zamieszkania.
Emigracja młodych, wykształconych mieszkańców	Emigracja młodych, wykształconych mieszkańców wpływa na zmniejszenie potencjału lokalnej społeczności oraz dostępność wykwalifikowanych pracowników.
Duże oddalenie od dużych ośrodków miejskich (Gdańsk, Szczecin, Poznań)	Duże odległości do dużych ośrodków miejskich wpływają na atrakcyjność obszaru-zwłaszcza pod kątem różnorodności ofert pracy, dostępu do edukacji i usług specjalistycznych.

Starzejące się lokalne społeczności	Starzejące się społeczności stają się coraz mniej produktywne i jednocześnie wymagają tworzenia coraz bardziej rozbudowanego wachlarza usług opiekuńczych i instytucji wsparcia.
Brak nowych dostępnych terenów inwestycyjnych	Uzbrojone i przygotowane tereny inwestycyjne zwiększają atrakcyjność inwestycyjną i poszerzają ofertę gminy. W przypadku gminy Debrzno należy przygotować nowe tereny przeznaczone pod inwestycje, ponieważ cały obszar Zielonego Parku Przemysłowego jest już w rękach inwestorów.
Brak szkół średnich na terenie gminy	Brak szkół średnich na terenie gminy Debrzno zmusza młodzież do opuszczania terenu gminy na stałe, lub uciążliwego dojeżdżania do ośrodków takich jak Złotów, Człuchów lub Chojnice.
Słaba oferta wsparcia dla seniorów i osób niesamodzielnych	Wraz z rosnącą liczbą osób w wieku poprodukcyjnym nie rośnie liczba ofert wsparcia mieszkańców w tym wieku lub jej wzrost nie jest proporcjonalny do wzrostu wskaźników obciążenia demograficznego.
Brak bezpośrednich połączeń kolejowych i duże oddalenia od najbliższych portów lotniczych	Brak połączeń kolejowych i duża odległość do portów lotniczych ogranicza mobilność mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną regionu.
Nierównomierny dostęp do nowoczesnych rozwiązań telekomunikacyjnych	Na terenie gminy znajdują się miejsca nie posiadające dostępu do światłowodów, co ogranicza rozwój tych obszarów i zmniejsza ich atrakcyjność.
Niedobór wykwalifikowanych pracowników	Niedobór wykwalifikowanych pracowników ogranicza możliwości rozwojowe lokalnych firm i zmniejsza atrakcyjność inwestycyjną gminy.
Mała różnorodność ofert pracy na rynku lokalnym	Mała różnorodność ofert pracy wpływa na poszukiwanie ofert poza granicami gminy, co zmusza część mieszkańców do emigracji i pogłębia ujemny bilans migracyjny oraz przyczynia się do zmniejszenia się liczby mieszkańców i tworzenie się niedoborów na rynku pracy.
Brak dostępu do sieci gazowej	Na terenie gminy Debrzno nie ma dostępu do sieci gazowej.

Tabela 2. Słabe strony Gminy Debrzno.

Szanse Gminy Debrzno	Znaczenie czynnika dla rozwoju gminy
Tworzenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe	Możliwość zamieszkania na terenie gminy wiąże się z wieloma czynnikami. Poza kwestiami związanymi z pracą, usługami społecznymi, dostępem do edukacji, szczególnie ważne są perspektywy możliwości zakupu mieszkania lub budowy własnego domu. Rozwój atrakcyjnych przestrzeni pod budownictwo mieszkaniowe zwiększa atrakcyjność osadniczą.

Oddalenie od dużych aglomeracji	Oddalenie od dużych aglomeracji może stanowić szansę rozwojową. Jest tak zwłaszcza w kontekście rozwoju turystyki oraz tworzenia specyficznych warunków zasiedleniowych (skierowanych do grupy osób nie chcących mieszkać w otoczeniu dużych aglomeracji).
Relatywnie niskie podatki lokalne	Niskie obciążenia podatkowe mogą być czynnikiem zwiększającym potencjał osadniczy oraz inwestycyjny.
Tworzenie nowych przestrzeni inwestycyjnych	Atrakcyjne tereny inwestycyjne wpływają na potencjał rozwojowy gminy oraz zwiększają szanse na różnicowanie oferty zatrudnienia i potencjalnie wpływają na dochody własne gminy.
Możliwość pracy zdalnej (część wykonywanych zawodów nie wymaga mieszkania w dużym mieście)	Tworzenie dobrych warunków do pracy zdalnej (światłowodowy internet, przestrzenie coworkingowe), daje szansę na przyciągnięcie na teren gminy przedstawicieli zawodów, którzy mogą pracować zdalnie – w dużym oddaleniu od dużych ośrodków miejskich.
Rozwój oferty turystycznej	Zwiększanie liczby miejsc noclegowych i dostępnych atrakcji wpływa na liczbę turystów odwiedzających gminę. Pośrednio będzie to powodowało dywersyfikację portfela dochodów mieszkańców oraz oddolne powiększanie się wachlarza dostępnych usług.
Aktywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w procesie tworzenia oferty turystycznej	Lokalna historia i zabytki architektury, ze względu na swoją unikalność mogą stanowić atut i zwiększać atrakcyjność turystyczną miejsca.
Mała konkurencyjność większości okolicznych gmin	Mała innowacyjność i brak sprecyzowanych celów strategicznych części okolicznych samorządów stanowi szansę na wykorzystanie roli lokalnego lub regionalnego lidera.
Intensywne wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	Instytucje wsparcia przedsiębiorczości wzmacniają atrakcyjność gminy i przyciągają osoby przedsiębiorcze. Zakładanie kolejnych działalności na terenie gminy powoduje zwiększenie dochodów własnych oraz pośrednio może poprawić sytuację na lokalnym rynku pracy.
Wykorzystanie alternatywnych form finansowania rozwoju lokalnego (np. PPP)	Ograniczone możliwości finansowe samorządu mogą częściowo utrudniać inwestycje. Część z nich można jednak zrealizować w formule PPP. Spowoduje to realizowanie przedsięwzięć, których samorząd nie mógłby zrealizować samodzielnie (np. zabudowa hotelowa, usługowa).
Polepszający się poziom infrastruktury drogowej w kraju	Lepsza infrastruktura drogowa i kolejowa zmniejsza odległości pomiędzy gminą Debrzno, a dużymi ośrodkami miejskimi.

Zwiększenie się ruchu turystycznego na terenie kraju (zwłaszcza w obrębie terenów oddalonych od aglomeracji oraz oddalonych od dużych ośrodków turystycznych)	Zwiększa atrakcyjność gminy, jako regionu położonego w dużej odległości od dużych aglomeracji.
Partnerstwo z podmiotami III sektora oraz rozwój sieci NGO	Partnerstwa tego typu odciążają samorząd od konieczności realizowania części zadań, które mogą zostać zlecone na zasadzie regrantingu.
Rozwój edukacji - oferty szkół i przedszkoli	Rozwój oferty edukacyjnej zwiększa atrakcyjność gminy w kontekście perspektywy zamieszkania na jej terenie.
Rozwój infrastruktury kulturalnej i sportowej	Rozwój oferty kulturalnej i sportowej zwiększa atrakcyjność gminy w kontekście perspektywy zamieszkania na jej terenie. Wpływa także na atrakcyjność turystyczną.
Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych	Wachlarz dostępnych źródeł finansowania jest szansą na realizowanie szeregu przedsięwzięć, których samorząd nie byłby w stanie zrealizować ze środków własnych.

Tabela 3. Szanse rozwojowe Gminy Debrzno.

Zagrożenia dla Gminy Debrzno	Znaczenie czynnika dla rozwoju gminy
Zmniejszające się wpływy podatkowe i dochody własne samorządu	Zmniejszające się wpływy podatkowe są zagrożeniem dla stabilności finansowej gminy. Jednoczesne uzależnienie od środków pochodzących z budżetu centralnego sprawia, że samorząd staje się mniej samodzielny. Zmniejsza się też elastyczność w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych.
Konkurencja z ościennymi gminami	Konkurencja z ościennymi samorządami jest zagrożeniem zwłaszcza w kontekście pozyskiwania środków zewnętrznych.
Oddalenie od dużych aglomeracji	Oddalenie od dużych aglomeracji miejskich utrudnia dostęp mieszkańców do specjalistycznych usług (medycznych, edukacyjnych), ogranicza różnorodność ofert pracy i zmniejsza dostęp do oferty kulturalnej.
Niestabilne i często zmieniające się przepisy prawa	Niestabilne przepisy utrudniają realizację długofalowych przedsięwzięć i nadmiernie angażują zasoby ludzkie – konieczne do dostosowania się do nowych przepisów.
Mniejsze środki finansowe z UE	Są zagrożeniem dla realizacji dużej części zaplanowanych przedsięwzięć.
Obciążanie samorządu dodatkowymi zadaniami	Dodatkowe zadania obciążają finanse gminy i zdolności organizacyjne samorządu.

Zwiększanie się atrakcyjności gmin podmiejskich i ich aktywności w zachęcaniu do osiedlania się na ich terenie	Duża aktywność gmin podmiejskich sprawia, że konkurencja o mieszkańców jest bardzo trudna. Jest tak zwłaszcza w kontekście dostępu do usług oraz oddalenia od dużych ośrodków miejskich.
Duża liczba miejscowości i sołectw – co wymusza rozdrobnienie działań inwestycyjnych	Rozdrobnienie zadań sprawia, że zwiększają się wymogi organizacyjne i zmniejsza się potencjał finansowy.
Brak wsparcia dla tworzenia działalności w oparciu o nowe technologie	Brak wykwalifikowanej kadry i dostępu do dużych ośrodków akademickich utrudnia konkurencyjność i inwestycje w nowe technologie.
Peryferyjne położenie regionu na przestrzeni kraju (niska dostępność transportowa kraju)	O niskiej dostępności stanowią zwłaszcza: brak dróg szybkiego ruchu, szlaków kolejowych i lotnisk, które są położone blisko Debrzna.
Wysokie obciążenia finansowe i koszty pracy	Duże obciążenia fiskalne i rosnące koszty pracy powodują, że lokalny rynek pracy rozwija się w ograniczonym stopniu. Wyższe koszty pracy utrudniają też funkcjonowanie jednostek gminnych.
Emigracja ludności, głównie młodych osób, które wyjeżdżają do większych ośrodków	Odptyw młodych mieszkańców znacząco osłabia potencjał rozwojowy gminy.
Emigracja osób wykwalifikowanych	Osoby z wyższym wykształceniem, posiadające kwalifikacje, stanowią o sile i konkurencyjności lokalnych firm. Niestety odptyw wykwalifikowanych mieszkańców powoduje zmniejszenie potencjału rozwojowego.
Brak dostosowania systemu edukacyjnego do potrzeb rynku pracy	Utrudnia rozwój lokalnych firm i instytucji.
Konkurencyjność innych regionów turystycznych	Brak lokalnej marki turystycznej, zintegrowanego systemu promocji i szeroko zakrojonych działań rozwojowych, powoduje że utrudniona jest konkurencja z lepiej rozwiniętymi regionami turystycznymi.
Niesprzyjająca koniunktura w gospodarce światowej i krajowej (przedłużająca się pandemia)	Wysoka inflacja, zerwane łańcuchy dostaw i zła koniunktura stanowią istotne czynniki hamujące rozwój lokalny i procesy inwestycyjne.
Szczególne zagrożenie powodzią w obszarze rzeki Kamionki	Na terenie granicznych pomiędzy Gminą Debrzno i Gminą Kamień Krajeński znajdują się też tereny zidentyfikowane jako „obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Kamionki”
Relatywnie duże zagrożenie wystąpieniem suszy	Większość terenu gminy charakteryzuje się kategorią gleb, które są podatne lub bardzo podatne na suszę (susza rolnicza). Na terenie gminy występuje też silne i ekstremalnie silne zagrożenie suszą atmosferyczną oraz umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną.

Tabela 4. Zagrożenia rozwojowe dla Gminy Debrzno.

SCENARIUSZE ROZWOJU GMINY DO 2030 ROKU

Przeprowadzone konsultacje społeczne i analizy danych zastanych posłużyły do stworzenia diagnozy obszaru gminy. Przeprowadzone analizy dotyczyły bezpośrednio kwestii społecznych, gospodarczych i przestrzennych. W toku prac diagnostycznych zostały stworzone trzy potencjalne modele rozwojowe, które w tym miejscu przyjęły formę alternatywnych scenariuszy rozwoju gminy.

Gmina na uboczu – scenariusz zakładający rozwój lokalny w pełni uzależniony od czynników zewnętrznych oraz zakładający brak ambicji przejęcia przez gminę roli lokalnego lidera. Scenariusz zakłada utrzymanie „stanu posiadania”, ale nie podejmowanie działań mogących przynieść wymierne korzyści w dłuższej perspektywie i wiążących się z ryzykiem obciążeń budżetowych oraz koniecznością rozwoju lokalnego potencjału technicznego i społecznego. „Gmina na uboczu”, to bezpieczna forma utrzymania roli jaką miasto i gmina pełniły w ostatnich dziesięcioleciach.

Na fali – Scenariusz zakłada pasywne realizowanie działań podyktowanych wydarzeniami lokalnymi i ponadlokalnymi. Opiera się on na prostym założeniu wykorzystywania nadarzających się szans i realizowania ogólnie przyjętych trendów, ale w oparciu o pasywne oczekiwanie i ogólną bierność w kontekście podejmowania decyzji rozwojowych.

Przed peletonem - Scenariusz zakłada, że gmina będzie lokalnym i regionalnym liderem zmian. Działania podejmowane przez samorząd będą wykorzystywać lokalny potencjał i zewnętrzne szanse rozwojowe. Działania nie będą tylko powieleniem rozwiązań zrealizowanych przez inne JST i odpowiedzą na trendy regionalne i krajowe, ale będą aktywnym dążeniem do budowania własnego modelu rozwojowego, który będzie oparty o rozwój lokalnego potencjału, zwiększenie elastyczności i odporności na negatywne czynniki zewnętrzne oraz kreowanie rozwiązań o charakterze indywidualnym i innowacyjnym. Scenariusz zakłada z jednej strony uniezależnianie się od uwarunkowań zewnętrznych (źródeł finansowania, zmian o charakterze ponadlokalnym) oraz ponoszenie umiarkowanego ryzyka rozwojowego.

WIZJA ROZWOJU GMINY

Wizja rozwoju gminy jest obrazem przyszłości, stanem docelowym który przedstawia gminę w pewnej perspektywie czasowej. Jest to pewna koncepcja przyszłości gminy, objawiająca się zbiorem fundamentalnych aspiracji przyświecających lokalnym władzom, organom gminy oraz mieszkańcom. Biorąc pod uwagę wyniki konsultacji społecznych oraz przeprowadzonej analizy SWOT poniżej zdefiniowano kluczowe elementy, które powinny znaleźć swoje odbicie w misji gminy. Została ona sformułowana w następujący sposób:

GMINA DEBRZNO W ROKU 2030, TO MIEJSCE ATRAKCYJNE DO ŻYCIA,
WYPOCZYNKU I INWESTOWANIA, ZAMIESZKAŁE PRZEZ RÓŻNORODNĄ
I AKTYWNA SPOŁECZNOŚĆ ORAZ ZAPEWNIAJĄCE ROZBUDOWANĄ
INFRASTRUKTURĘ, WACHLARZ USŁUG, OFERTĘ ZATRUDNIENIA I DBAŁOŚĆ
O ŚRODOWISKO NATURALNE I DZIEDZICTWO KULTUROWE.

MISJA ROZWOJU GMINY

Każda strategia rozwoju powinna stanowić dokument, którego zapisy wpłyną na ożywienie społeczno-gospodarcze oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej. Poszczególne zadania i obszary rozwojowe bardzo często się przenikają. Inwestycje infrastrukturalne wpływają także na inne sfery życia, takie jak sfera gospodarcza czy społeczna. Rozbudowana infrastruktura techniczna może wpływać zarówno na zwiększenie atrakcyjności osadniczej, jak i zwiększenie potencjału rozwoju infrastruktury turystycznej. Poszczególne działania mogą być synergiczne i wspólnie wpływać na zwiększenie atrakcyjności gminy i jej pozytywny wizerunek w oczach mieszkańców, turystów i inwestorów.

Misja jest deklaracją, która definiuje powód funkcjonowania i istnienia organizacji. Określa ona podstawowy cel. O ile w przypadku różnych organizacji może on przybierać różnorodne formy, to w przypadku jednostek samorządu terytorialnego został on zdefiniowany w ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty.

ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW ORAZ TURYSTÓW ODWIEDZAJĄCYCH
GMINĘ, TWORZENIE DOGODNYCH WARUNKÓW DLA ROZWOJU USŁUG
TURYSTYCZNYCH, ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, TWORZENIA NOWYCH
MIEJSC PRACY, ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO WYSOKIEJ JAKOŚCI
INFRASTRUKTURY, SZEROKIEGO WACHLARZA USŁUG ORAZ DBANIE
O LOKALNE WALORY PRZYRODNICZE I KULTUROWE.

CEL GŁÓWNY

Na podstawie przeprowadzonych analiz, badań społecznych i konsultacji oraz opartej na zebranych danych diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej wyznaczone zostały wizja i misja gminy Debrzno. Zarówno stan docelowy jak i deklaracja dotycząca misji były podstawą do określenia celu głównego, celów strategicznych oraz celów operacyjnych. Cel główny Strategii Rozwoju Gminy Debrzno został określony poniżej:

**GMINA DEBRZNO MIEJSCEM OTWARTYM NA INNOWACYJNE
PRZEDSIĘWZIĘCIA ORAZ PRZESTRZENIĄ PRZYJAZNĄ I ATRAKCYJNĄ
DLA MIESZKAŃCÓW, TURYSTÓW I INWESTORÓW.**

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

CEL STRATEGICZNY 1 - GMINA OTWARTA NA MIESZKAŃCÓW

Cel operacyjny 1.1 – Młoda i dynamiczna społeczność			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Stworzenie atrakcyjnej oferty osiedlania się nowych mieszkańców na terenie gminy	Zwiększenie dostępu do zróżnicowanych miejsc pracy	Udział gminy w podatku PIT	wzrost
	Zwiększenie tożsamości społecznej i aktywności wśród mieszkańców	Liczba inicjatyw w budżetach partycypacyjnych	wzrost
Promowanie gminy Debrzno jako miejsca przyjaznego dla młodych mieszkańców	Dostęp do usług zaspokajających potrzeby lokalnej społeczności	Bilans migracyjny	wzrost
	Rozpoznawalność gminy jako idealnego miejsca do osadnictwa	Bilans demograficzny	wzrost

Tabela 5. Cel operacyjny 1.1 – Młoda i dynamiczna społeczność

Cel operacyjny 1.2 – Aktywni i zaangażowani mieszkańcy			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Usprawnienie komunikacji z mieszkańcami	Zwiększenie dostępu do materiałów informacyjnych skierowanych do mieszkańców	Liczba wyświetleń strony www.debrzno.pl	wzrost
Zwiększenie liczby działań kulturalnych		Rozbudowa oferty programowej świetlic wiejskich	Liczba pobrań aplikacji mobilnej
Pobudzenie aktywności świetlic wiejskich	Organizacja wydarzeń tematycznych związanych z dziedzictwem kulturowym	Liczba dostarczonych mieszkańcom biuletynów informacyjnych	wzrost
Zapewnienie dzieciom transportu do miasta na zajęcia i wydarzenia		Organizacja wydarzeń kulturalnych, sportowych i promocyjnych w mieście i w sołectwach	Liczba mieszkańców uczestniczących w wydarzeniach kulturalnych
Inicjowanie wydarzeń budujących tożsamość lokalną	Zwiększenie aktywności mieszkańców w ramach budżetu partycypacyjnego.	Liczba osób uczestniczących w zajęciach na	wzrost

		świecicach wiejskich	
Organizowanie większej ilości wydarzeń miejskich oraz gminnych o zasięgu ponadlokalnym		Liczba mieszkańców sołectw uczestniczących w wydarzeniach gminnych	wzrost
Zachęcanie do aktywnego brania udziału w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i promocyjnych		Liczba inicjatyw zgłoszonych w budżetach partycypacyjnych	wzrost
Możliwość współdecydowania w sprawach ważnych dla lokalnej społeczności		Liczba organizowanych ogólnodostępnych wydarzeń na terenie gminy Debrzno	wzrost

Tabela 6. Cel operacyjny 1.2 – Aktywni i zaangażowani mieszkańcy.

Cel operacyjny 1.3 – Bezpieczni mieszkańcy w bezpiecznej przestrzeni			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Rozbudowa monitoringu miejskiego	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	Liczba zgłoszeń negatywnych zjawisk związanych z wandalizmem i zakłócaniem ciszy	spadek
Podjęcie działań związanych ze zwiększeniem patroli służb mundurowych na terenie gminy	Zmniejszenie liczby aktów wandalizmu i zakłóceń ciszy nocnej	Liczba kamer w systemie monitoringu	wzrost
Utworzenie przy szkołach podstawowych sygnalizacji świetlnej z czujnikiem prędkości	Bezpieczne dzieci uczęszczające do szkół	Liczba systemów sygnalizacji świetlnej	wzrost
Wykonanie bezpiecznych szlaków pieszo-rowerowych, odseparowanych od szlaków komunikacyjnych	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i turystów	Liczba dostępnych szlaków pieszo-rowerowych	wzrost

Tabela 7. Cel operacyjny 1.3 – Bezpieczni mieszkańcy w bezpiecznej przestrzeni.

Cel operacyjny 1.4 – Ogólnodostępna opieka przedszkolna i żłobkowa			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Utworzenie dodatkowych miejsc w oddziałach przedszkolnych	Zapewnione miejsca dla każdego dziecka w wieku przedszkolnym	Liczba dostępnych miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Gminie Debrzno	wzrost
Rozbudowa infrastruktury przedszkoli	Poprawa jakości i dostępności placówek przedszkolnych	Liczba modernizacji placówek przedszkolnych	wzrost
Zapewnienie wszystkim dzieciom w Gminie miejsca w Żłobku	Dostęp do żłobka bez konieczności długiego czasu oczekiwania	Liczba utworzonych nowych grup opieki dla dzieci do lat 3	wzrost

Tabela 8. Cel operacyjny 1.4 – Ogólnodostępna opieka przedszkolna i żłobkowa.

Cel operacyjny 1.5 – Nowoczesna, efektywna i skuteczna edukacja			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Inwestowanie w infrastrukturę techniczną i wyposażenie szkół	Modernizacja, remont i wyposażenie techniczne w szkołach	Liczba wyremontowanych i wyposażonych szkół	wzrost
Profilowanie zajęć szkolnych	Zajęcia edukacyjne wykorzystujące pasję dzieci	Liczba osób biorących udział w zajęciach profilowanych	wzrost
Uruchomienie programu zajęć wyrównawczych	Pomoc w opanowaniu i utrwaleniu wiadomości przewidzianych w podstawie programowej	Wyniki egzaminów końcowych dla szkół podstawowych	wzrost
Umożliwienie osobom dojeżdżającym udziału w zajęciach dodatkowych	Zapewnienie transportu dla dzieci dojeżdżających	Liczba osób biorących udział w zajęciach dodatkowych	wzrost
Podnoszenie kwalifikacji kadry pedagogicznej oraz niepedagogicznej	Usprawnienie, udoskonalenie i wzmocnienie systemu edukacji, jak i doskonalenia zawodowego	Liczba pedagogów z awansem zawodowym	wzrost
Utworzenie na terenie Gminy Szkoły Ponadpodstawowej	Utworzenie placówki zawodowej współpracującej w ramach praktyk z lokalnymi inwestorami	Liczba uczniów kontynuujących naukę w placówce zawodowej	wzrost

Wprowadzenie programu edukacyjnego promującego przedmioty ścisłe i nowe technologie	Unowocześnienia procesu kształcenia poprzez wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia wykorzystujących nowoczesne technologie	Liczba praktykantów korzystających z praktyk zawodowych w zakładach pracy położonych na terenie gminy Debrzno	wzrost
Uruchomienie programu edukacji artystycznej dla dzieci z terenu gminy Debrzno	Uzupełnienie procesu kształcenia o kompetencje związane z szeroko pojętą edukacją artystyczną		

Tabela 8. Cel operacyjny 1.5 – Nowoczesna, efektywna i skuteczna edukacja.

Cel operacyjny 1.6 – Ogólnodostępne usługi społeczne				
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki		
Tworzenie placówek wsparcia dziennego dla seniorów	Stworzenie systemu wsparcia dziennego oraz zmniejszenie stopnia wykluczenia społecznego osób starszych. Zwiększenie liczby osób korzystających z profilaktycznych programów badań. Zwiększenie liczby osób objętych programem pieczy zastępczej	Liczba utworzonych placówek świadczących usługi społeczne	wzrost	
Wsparcie pieczy zastępczej		Liczba osób objętych pieczą zastępczą	wzrost	
Zwiększenie liczby ogólnodostępnych profilaktycznych badań przesiewowych		Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	wzrost	
Realizacja programów wsparcia dla rodzin oraz seniorów		Liczba seniorów objętych systematycznym wsparciem w placówkach wsparcia dziennego		wzrost
Wspieranie kreowania oraz rozwijania usług i produktów, skierowanych do seniorów.				
Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami.				

Tabela 9. Cel operacyjny 1.6 – Ogólnodostępne usługi społeczne.

Cel operacyjny 1.7 – Dostęp do kompleksowej opieki medycznej			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Realizacja programów badań profilaktycznych	Poprawa stanu w zakresie profilaktyki i zdrowego stylu życia oraz programów wczesnego rozpoznawania nowotworów Systematycznie prowadzone badania stomatologiczne w szkołach Utworzenie nowej placówki medycznej wraz z kadrą medyczną	Liczba przeprowadzonych badań przesiewowych	wzrost
Realizacja programu kompleksowej opieki dentystycznej dla dzieci		Liczba przeprowadzonych badań stomatologicznych wśród dzieci	wzrost
Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej		Liczba przychodni działających na terenie gminy	wzrost
Tworzenie warunków do tworzenia nowych placówek medycznych na terenie Gminy		Liczba lekarzy świadczących usługi na obszarze gminy	wzrost

Tabela 10. Cel operacyjny 1.7 – Dostęp do kompleksowej opieki medycznej.

Cel operacyjny 1.8 – Zwiększenie mobilności mieszkańców i dostępności komunikacyjnej			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych wzdłuż dróg krajowych, powiatowych oraz wojewódzkich	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi powiatowej na odcinku Debrzno-Strzeczona	Liczba kilometrów powstałych ścieżek rowerowych	wzrost
Wspieranie rozwoju publicznej i niepublicznej komunikacji zbiorowej	Budowa ścieżki rowerowej łączącej drogę nr 188 z miejscowością Boboszewo Budowa ścieżki rowerowej wokół jeziora Żuczek oraz jeziora staw miejski	Liczba nowych połączeń komunikacyjnych (komunikacja zbiorowa)	wzrost
Rozwój infrastruktury drogowej	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi krajowej nr 22 Zwiększenie liczby połączeń komunikacyjnych (komunikacja zbiorowa) pomiędzy miejscowościami na terenie gminy, a Debrznem oraz pomiędzy miejscowościami na terenie gminy, a Człuchowem	Liczba kilometrów wyremontowanych dróg gminnych i powiatowych na terenie gminy	wzrost
Skomunikowanie gminy Debrzno ze stacją kolejową w Lipce Krajeńskiej (linia kolejowa nr 203) oraz utworzenie węzła przesiadkowego	Remonty dróg gminnych oraz dróg powiatowych		

Tabela 11. Cel operacyjny 1.8 – Zwiększenie mobilności mieszkańców i dostępności komunikacyjnej.

CEL STRATEGICZNY 2 - INNOWACYJNA I KONKURENCYJNA GOSPODARKA

Cel operacyjny 2.1 – Atrakcyjny i zróżnicowany rynek pracy			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Wzrost liczby miejsc pracy w mikro- i średnich-przedsiębiorstwach.	Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców	Liczba nowych miejsc pracy	wzrost
Tworzenie miejsc pracy dla ludzi bez kwalifikacji zawodowych	Brak barier związanych ze znalezieniem pracy ze względu na brak kwalifikacji zawodowych	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	spadek
Tworzenie warunków do pracy zdalnej	Dostęp do sektora IT, finansowego itp.	Liczba osób pracujących zdalnie	wzrost
Stworzenie nowych przestrzeni inkubacyjnych	Dostęp do nowych technologii, tworzenie tanich przestrzeni do prowadzenia działalności (inkubatory) oraz przestrzeni coworkingowych.	Liczba średnich i dużych przedsiębiorstw na terenie gminy	wzrost

Tabela 12. Cel operacyjny 2.1 – Atrakcyjny i zróżnicowany rynek pracy.

Cel operacyjny 2.2 – Kompleksowa oferta inwestycyjna			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Aktywne poszukiwanie inwestorów zewnętrznych	Nowi inwestorzy rozpoczynający działalność na terenie Gminy Debrzno	Powierzchnia dostępnych terenów inwestycyjnych	wzrost
Tworzenie terenów inwestycyjnych	Przygotowanie i uzbrojenie nowych powierzchni inwestycyjnych	Liczba miejsc pracy na terenie gminy Debrzno	wzrost
Wspieranie rozwoju innowacyjnych form działalności	Zróżnicowanie lokalnego rynku pracy	Poziom wpływów z tytułu podatku od nieruchomości	wzrost

Tabela 13. Cel operacyjny 2.2 – Kompleksowa oferta inwestycyjna.

Cel operacyjny 2.3 – Rozwój nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Zwiększenie dostępność do łączy światłowodowych	Rozbudowa sieci światłowodowej	Liczba gospodarstw domowych korzystających z łączy światłowodowych	wzrost
Dostęp do technologii 5G	Wdrożenie technologii 5G	Obszar gminy objęty zasięgiem sieci 5G	wzrost
Utworzenie stref otwartego internetu	Utworzenie punktu dostępu do sieci bezprzewodowej	Liczba punktów z ogólnodostępnym internetem na terenie gminy Debrzno.	wzrost

Tabela 14. Cel operacyjny 2.3 – Rozwój nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych.

Cel operacyjny 2.4 – Zrównoważony budżet samorządu			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Systematyczne zwiększanie dochodów własnych w budżecie Gminy	Zwiększanie budżetu gminy	Ilość środków budżetowych	wzrost
Zwiększenie udziału środków inwestycyjnych w budżecie		Wielkość dochodów własnych gminy	wzrost
Realizacja wybranych inwestycji w oparciu o partnerstwo publiczno-privatne.		Liczba inwestycji zrealizowanych w oparciu o PPP	wzrost

Tabela 15. Cel operacyjny 2.4 – Zrównoważony budżet samorządu.

Cel operacyjny 2.5 – Tworzenie lokalnych przestrzeni dystrybucyjnych			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Tworzenie przestrzeni targowych	Rozwój handlu opartego na lokalnych targowiskach	Liczba podmiotów handlowych korzystających z miejskiego targowiska	wzrost
Wspieranie dystrybucji produktów lokalnych	Rozwój sprzedaży lokalnych produktów	Liczba dostępnych produktów lokalnych	wzrost
Wspieranie tworzenia marek lokalnych			

Tabela 16. Cel operacyjny 2.5 – Tworzenie lokalnych przestrzeni dystrybucyjnych.

CEL STRATEGICZNY 3 - ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ PRZESTRZENNY GMINY

Cel operacyjny 3.1 – Czysta i ekologiczna gmina				
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki		
Realizacja programu edukacji dotyczącej prawidłowej segregacji odpadów	Świadomość prawidłowej segregacji odpadów wśród mieszkańców	Liczba przeszkolonych mieszkańców na temat prawidłowej segregacji odpadów	wzrost	
Pomoc i wsparcie dla mieszkańców przy zmianie systemu ogrzewania		Masa odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny	wzrost	
Wspieranie inwestycji w energię odnawialną		Emisji zanieczyszczeń zwłaszcza pyłów PM10, benzo(a)pirenu oraz emisji CO2	spadek	
Rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków		Realizacja programu "Czyste Powietrze"	Liczba instalacji fotowoltaicznych zainstalowanych przez mieszkańców	wzrost
Likwidacja roślin inwazyjnych		Realizacja programów dotyczących dofinansowania odnawialnych źródeł energii		
Tworzenie warunków do powstania stacji ładowania pojazdów elektrycznych		Realizacja programów dotyczących wsparcia finansowego na przydomowe oczyszczalnie ścieków		
Zrównoważona gospodarka wodna na terenach rolniczych		Usuwanie na terenie Gminy Barszczu Sosnowskiego		
Rozwój sieci kanalizacyjnej na terenie gminy		Dostosowana oferta dla użytkowników samochodów elektrycznych	Długość sieci kanalizacyjnej	wzrost
Wspieranie ochrony naturalnych terenów retencji wodnej i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych		Zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków do systemu kanalizacji sanitarnej	Ilość odprowadzanych ścieków do systemu kanalizacji sanitarnej	wzrost
Podjęcie działań mających na celu zabezpieczenie przed występowaniem suszy oraz zagrożeń powodziowych			Moc farm fotowoltaicznych na terenie gminy	wzrost

Promowanie budowy instalacji służących przydomowej retencji		Powierzchnia stanowisk Barszczu Sosnowskiego na terenie gminy	spadek
Wspieranie działań melioracyjnych na terenie gminy			

Tabela 17. Cel operacyjny 3.1 – Czysta i ekologiczna gmina.

Cel operacyjny 3.2 – Uporządkowana i zadbane przestrzeń			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Utworzenie nowych terenów zielonych	Zwiększanie się powierzchni terenów zielonych	Stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego powierzchni Gminy	wzrost
Budowa nowych chodników i ścieżek pieszo-rowerowych	Zwiększanie się obszaru gminy objętego miejscowymi planami zagospodarowania	Powierzchnia przestrzeni publicznych dostępnych dla mieszkańców	wzrost
Zwiększenie ilości koszy oraz ławek na terenie Gminy	Zwiększanie się odsetka budynków i przestrzeni publicznych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	Powierzchnia dostępnych terenów zielonych	wzrost
Uporządkowanie kwestii własnościowych dotyczących nieruchomości zagrażającym pobliskiemu otoczeniu	Rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego	Liczba nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym	spadek
Likwidacja barier architektonicznych i dostosowanie ich do użytku dla osób niepełnosprawnych	Rozwój zabudowy letniskowej i turystycznej z zachowaniem naturalnych walorów przestrzennych i krajobrazowych		
Planowanie zmian przestrzeni przez sporządzanie kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Rozwój ogólnodostępnych przestrzeni publicznych	Powierzchnia gminy objęta planami rewitalizacji	wzrost
Aktualizowanie studium ukierunkowania i kierunków zagospodarowania w oparciu o różnorodny potencjał rozwojowy poszczególnych części gminy	Ochrona krajobrazu i racjonalne korzystanie z zasobów środowiska. Ochrona planistyczna najlepszych jakościowo gleb i wzmacnianie rolniczego charakteru terenów związanych z funkcjami rolnymi. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na terenie gminy		
Diagnozowanie obszarów zdegradowanych na terenie gminy		Liczba budynków dostosowanych dla osób niepełnosprawnych	wzrost

		Liczba wyremontowanych chodników i ścieżek pieszo-rowerowych	wzrost
Wspieranie ochrony obszarów o unikatowych walorach przyrodniczych		Liczba zamontowanych ławek oraz koszy na śmieci	wzrost

Tabela 18. Cel operacyjny 3.2 – Uporządkowana i zadbane przestrzeń.

CEL STRATEGICZNY 4 - NOWOCZESNA I OGÓLNODOSTĘPNA INFRASTRUKTURA

Cel operacyjny 4.1 – Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura sportowa			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Rozwój infrastruktury rowerowej		Liczba wydarzeń sportowych organizowanych na terenie gminy	wzrost
Zwiększenie dostępności do hal sportowych na terenie gminy	Przeprowadzenie modernizacji boisk i obiektów sportowych na terenie gminy	Liczba ogólnodostępnych obiektów sportowych	wzrost
Rozwój bazy treningowej Miejskiego Klubu Sportowego	Modernizacja lub budowa nowej hali sportowej w Debrznie	Liczba boisk przy placówkach edukacyjnych	wzrost
Utworzenie infrastruktury lekkoatletycznej na terenie gminy	Budowa obiektu lekkoatletycznego na terenie gminy		
Wspieranie rozwoju sekcji dziecięcych i młodzieżowych klubów i stowarzyszeń sportowych	Zwiększenie długości dostępnych ścieżek rowerowych	Liczba członków klubów i stowarzyszeń sportowych	wzrost
Modernizacja boisk do piłki nożnej, siatkówki i koszykówki na terenie gminy	Objęcie wsparciem finansowym najzdolniejszych sportowców z terenu gminy		
Rozwój systemu finansowania klubów sportowych i wydarzeń sportowych	Rozwój akademii piłkarskiej MKS	Liczba osób korzystających z hal	wzrost

Wprowadzenie systemu stypendiów sportowych dla dzieci i młodzieży		sportowych w szkołach	
---	--	-----------------------	--

Tabela 19. Cel operacyjny 4.1 – Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura sportowa.

Cel operacyjny 4.2 – Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura turystyczna i rekreacyjna			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Utworzenie promenady wokół jeziora Miejskiego	<i>Zwiększenie dostępności liczby miejsc rekreacyjnych</i>	Liczba turystów odwiedzających Gminę	wzrost
Utworzenie wypożyczalni sprzętu turystycznego	<i>Zwiększenie dostępności do wypożyczalni rowerów oraz kajaków</i>	Liczba dostępnych miejsc noclegowych	wzrost
Zwiększenie liczby dostępnych miejsc noclegowych	<i>Dostęp do informacji turystycznej obejmującej atrakcje turystyczne, bazy noclegowe, gastronomiczne, wydarzenia kulturalne</i>	Liczba inwestycji turystycznych	wzrost
Usprawnienie systemu informacji turystycznej	<i>Większa dostępność szlaków kajakowych</i>	Liczba osób korzystająca z aplikacji mobilnej	wzrost
Stworzenie produktu turystycznego w oparciu o dziedzictwo kulturowe	<i>Rozwój bazy noclegowej i zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę</i>		
Oznakowanie i udrożnienie szlaku kajakowego rzeki Szczyra	<i>Zwiększenie liczby pobytów wielodniowych na terenie gminy</i>		
Przygotowanie terenów pod zabudowę letniskową i hotelową na terenie Gminy	<i>Rozwój turystyki pobytowej (całorocznej)</i>	Liczba osób korzystających ze	wzrost

Szkolenie kadr zajmujących się obsługą ruchu turystycznego		strony turystyka.debrzno.pl	
Stworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej			
Zagospodarowanie istniejących lub tworzenie nowych kąpielisk nad jeziorami położonymi na terenie gminy Debrzno			

Tabela 20. Cel operacyjny 4.2 – Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura turystyczna i rekreacyjna.

Cel operacyjny 4.3 – Rewitalizacja przestrzeni zdegradowanych			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Konserwacja, modernizacja i adaptacja obiektów zabytkowych na cele kulturalne, edukacyjne lub społeczne.	<i>Nadanie nowych funkcji obiektom zabytkowym</i>	Obszar gminy objęty działaniami rewitalizacyjnymi	wzrost
Rewitalizacja obiektów zabytkowych i terenów zdegradowanych	<i>Stworzenie przestrzennych warunków do jakościowego rozwoju gminy oraz poprawy jakości życia mieszkańców</i>	Liczba obiektów zabytkowych objętych działaniami rewitalizacyjnymi	wzrost
Uporządkowanie przestrzeni miejskiej i dbałość o zachowanie ładu przestrzennego	<i>Wyrowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały ich degradację</i>	Liczba mieszkańców zagrożonych negatywnymi zjawiskami w sferze społecznej, którzy zostali objęci działaniami związanymi z realizacją programów rewitalizacyjnych	wzrost
Likwidacja negatywnych zjawisk o charakterze społecznym			

Tabela 21. Cel operacyjny 4.3 – Rewitalizacja przestrzeni zdegradowanych.

Cel operacyjny 4.4 – Rozbudowa infrastruktury technicznej			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	<i>Zwiększenie efektywności działania oczyszczalni ścieków</i> <i>Zwiększenie liczby osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej</i> <i>Zwiększenie liczby gospodarstw domowych przyłączonych do sieci gazowej</i> <i>Zwiększenie liczby obiektów publicznych przyłączonych do sieci gazowej</i> <i>Poprawa stanu technicznego dróg gminnych</i>	Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	wzrost
Budowa nowej stacji uzdatniania wody		Liczba przebudowanych stacji uzdatniania wody	wzrost
Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy		Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy	wzrost
Gazyfikacja gminy		Długość zmodernizowanych lub przebudowanych dróg gminnych	wzrost
Modernizacja i budowa sieci dróg na terenie gminy		Liczba obiektów przyłączonych do sieci gazowej na terenie gminy	wzrost

Tabela 22. Cel operacyjny 4.4 – Rozbudowa infrastruktury technicznej.

Cel operacyjny 4.5 – Rozbudowana oferta osadnicza			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Tworzenie atrakcyjnych warunków do zamieszkania na terenie Gminy	<i>Budowa, modernizacja, adaptacja i pozyskiwanie budynków na potrzeby mieszkaniowe</i> <i>Ogólnodostępna i atrakcyjna oferta osadnicza</i> <i>Stworzenie odpowiednich warunków pod budownictwo</i> <i>Budowa mieszkań komunalnych</i>	Liczba nowych obiektów wielorodzinnych	wzrost
Stworzenie kompleksowej oferty osadniczej		Liczba nowych mieszkańców, którzy osiedlili się na terenie gminy	wzrost
Przygotowanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe		Kwota odprowadzanego podatku od nieruchomości	wzrost
Przygotowanie terenów pod inwestycje deweloperskie		Liczba nowych domów jednorodzinnych	wzrost

Budowa nowych mieszkań komunalnych		Liczba dostępnych mieszkań komunalnych	wzrost
------------------------------------	--	--	--------

Tabela 23. Cel operacyjny 4.5 – Rozbudowana oferta osadnicza.

Cel operacyjny 4.6 – Poprawa jakości infrastruktury drogowej			
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	
Poprawa stanu technicznego dróg powiatowych	<i>Zwiększenie udziału dróg utwardzonych (drogi gminne)</i>	Liczba km wyremontowanych dróg gminnych	wzrost
Poprawa stanu technicznego dróg gminnych	<i>Budowa ścieżek rowerowych wzdłuż dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych.</i>	Liczba km wyremontowanych dróg powiatowych	wzrost
Rozwój infrastruktury okołodrogowej (ścieżek rowerowych, parkingów, wiat przystankowych)	<i>Wymiana nawierzchni dróg powiatowych i wojewódzkich</i>	Liczba km utwardzonych dróg śródpolnych	wzrost
Rozwój infrastruktury dodatkowej (stacje naprawy rowerów, wypożyczalnie sprzętu itp.)	<i>Poprawa dostępności komunikacyjnej</i>	Liczba km nowych ścieżek rowerowych	wzrost

Tabela 24. Cel operacyjny 4.5 – Poprawa jakości infrastruktury drogowej.

ZAŁOŻENIA

Gmina Debrzno położona jest w południowo-zachodnim krańcu województwa pomorskiego. Granica gminy Debrzno jest równocześnie granicą administracyjną województwa. Oznacza, to że gmina Debrzno graniczy również z województwem wielkopolskim (gmina Lipka), województwem kujawsko-pomorskim (gmina Kamień Krajeński) oraz województwem zachodniopomorskim (gmina Okonek). Chcąc szybko scharakteryzować położenie gminy, należy zauważyć, że jest ono peryferyjne (względem województwa pomorskiego). Najważniejszą cechą opisującą położenie gminy będzie jej graniczny charakter (w ujęciu przestrzennym). Gmina Debrzno jest położona relatywnie daleko od dużych ośrodków miejskich. Ze względu na odległość, najbliższą położoną jest aglomeracja trójmiejska (Gdańsk, Gdynia, Sopot) oraz miasto Poznań, od których gminę dzieli ok. 160 km. Kolejnymi dużymi ośrodkami miejskimi są: Szczecin (oddalony o 212 km) oraz Wrocław (325 km). Z kolei odległość Debrzno od stolicy Polski to prawie 410 km. Ze stolicą Małopolski dzieli Gminę Debrzno niemal 600 km.

Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy, można ją podzielić na dwa obszary. Pierwszy stanowi miasto Debrzno, a drugi, to przestrzeń poza miastem, czyli tereny wiejskie. Teren gminy jest skomunikowany z gminami ościennymi poprzez drogi powiatowe oraz drogi wyższej kategorii. Przez teren gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie. Pierwsza z nich, czyli droga nr 188 łączy gminę Debrzno z Człuchowem oraz ze Złotowem. Druga z dróg wojewódzkich łączy gminę Debrzno z gminą Czarne. Przez teren gminy przebiega również droga krajowa nr 22, która stanowi ważne połączenie komunikacyjne w skali regionu i kraju. Na terenie gminy nie znajduje się żadna stacja kolejowa, chociaż przez jej teren przebiega jedno połączenie kolejowe.

Struktura użytkowania gruntów jednoznacznie wskazuje na rolniczy charakter gminy. Użytki rolne stanowią bowiem 66% powierzchni gminy. W porównaniu z innymi gminami na terenie powiatu człuchowskiego, gmina Debrzno charakteryzuje się relatywnie niewielką lesistością (28% powierzchni). Według danych pochodzących ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Debrzno”¹ przedstawiających stan geodezyjny, poza wskazanymi użytkami rolnymi i gruntami pod lasami i zadrzewieniami, na terenie gminy występują też: tereny pod wodami (210 ha), tereny komunikacyjne (549 ha), nieużytki (428 ha), grunty zabudowane i zurbanizowane (174 ha) oraz tereny różne (4 ha).

Obszary zabudowane i zurbanizowane tworzą na terenie gminy Debrzno rozbudowaną sieć osadniczą. Została ona ukształtowana w historycznych procesach osadniczych, które na terenie gminy Debrzno zachodziły od wczesnego średniowiecza. Sieć osadniczą tworzy dziś kilkadziesiąt miejscowości i osad, które są zgrupowane w 17 sołectwach. Oprócz wskazanych miejscowości, na terenie gminy Debrzno znajduje się także miasto Debrzno.

Na terenie gminy znajduje się także 281 stanowisk archeologicznych oraz 141 stref archeologicznych ochrony konserwatorskiej. Część terenów gminnych objęta jest ochroną ze względu na walory przyrodnicze. Na terenie gminy znajduje się 10 pomników przyrody, Rezerwat Przyrody „Miłachowo”, Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Dolina rzeki Szczyry (Obszar Natura 2000), Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Debrzynki (Obszar Natura 2000) oraz Dolina Łobżonki (Obszar Natura 2000).

¹ Dane pochodzą ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Debrzno uchwalonego Uchwałą Nr 64.LVII.2017.

ZAKRES I ZAWARTOŚĆ MODELU FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNEGO

Poniższy model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Debrzno zawiera graficzne przedstawienie planu przedsięwzięć, które są efektem zaplanowanych w strategii gminy kierunków rozwoju i różnorodnych przedsięwzięć. Model ma przede wszystkim posłużyć usystematyzowaniu wpływu poszczególnych planowanych działań na strukturę przestrzenną gminy Debrzno. Model uwzględnia wiele elementów, wśród których znajdują się: naturalne uwarunkowania, powiązania komunikacyjne, sieć osadnicza, zasoby naturalne, obszary które są szczególnie cenne przyrodniczo oraz problemy i potrzeby, które zostały zdiagnozowane w trakcie procesu tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Debrzno.

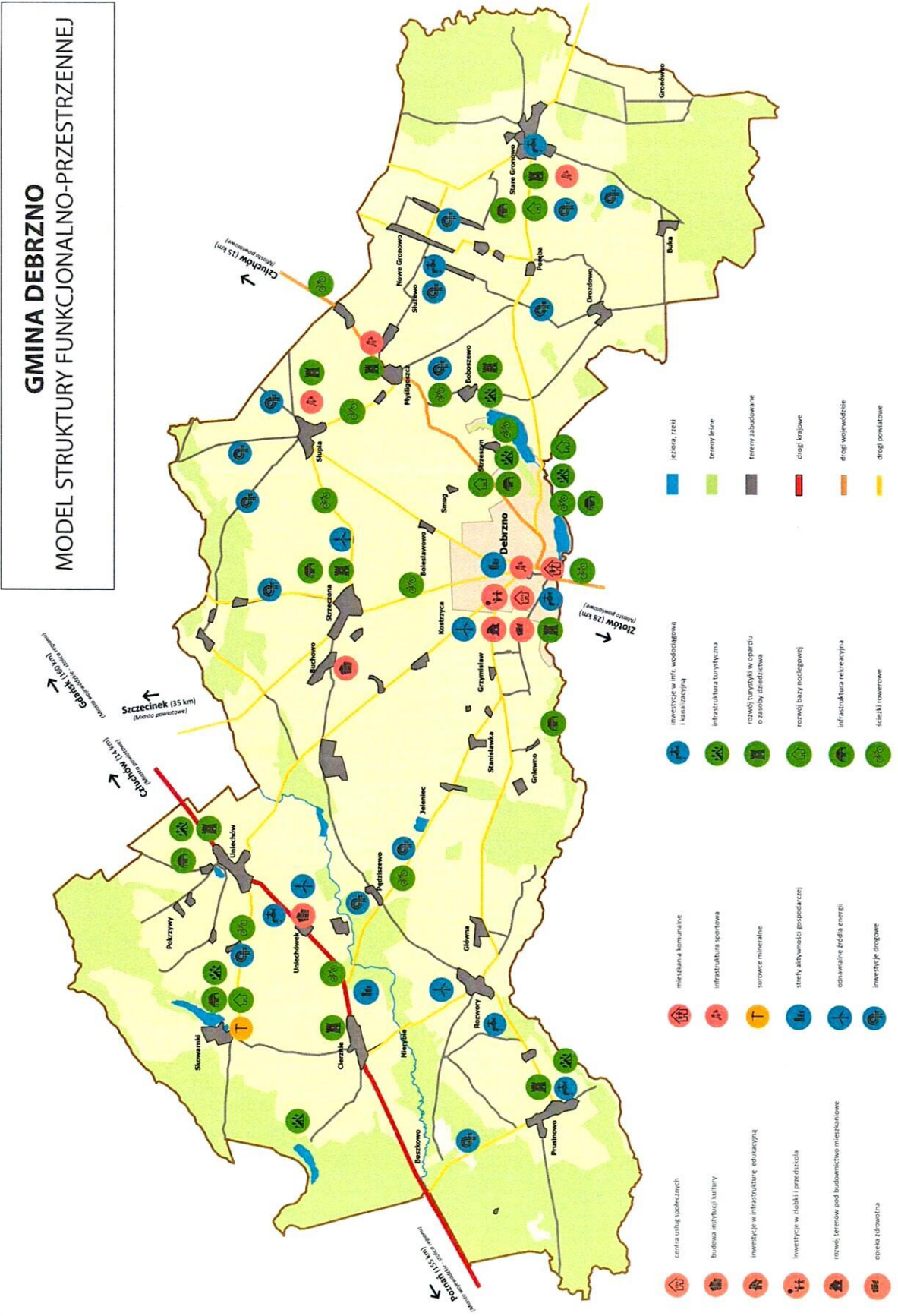
Model funkcjonalno-przestrzenny określa zasady i cele polityki przestrzennej oraz przeznaczenie poszczególnych obszarów znajdujących się na terenie gminy Debrzno. Formułuje on też szereg ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Prezentowany model zawiera szereg uwag i wskazań mających na celu realizację zaplanowanych przedsięwzięć przy jednoczesnym uwzględnieniu potrzeb i potencjałów charakteryzujących poszczególne obszary na terenie gminy Debrzno.

CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW I KIERUNKÓW INTERWENCJI

- Ze względu na ponadprzeciętne walory przyrodniczo-krajobrazowe w kilku obszarach gminy Debrzno zaplanowano rozwój infrastruktury turystycznej oraz bazy noclegowej. Należą do nich obszar nad Jeziorem „Staw Miejski” w Debrznie, tereny położone nad Jeziorem „Żuczek” (zarówno od strony Debrzna jak i od strony miejscowości Boboszewo). Rozwój infrastruktury turystycznej zaplanowano także w miejscowości Skowarnki.
- Istniejące na terenie gminy obszary inwestycyjne, w momencie opracowywania są w trakcie zagospodarowania. Pożądanym kierunkiem działań jest więc poszerzenie dostępnych obszarów przeznaczonych pod inwestycje. Zwłaszcza w obrębie istniejącego Zielonego Parku Przemysłowego w Cierzniach oraz obszarów poprzemysłowych znajdujących się na terenie Debrzna.
- Na terenie gminy znajduje się kilkanaście obiektów stanowiących zasoby dziedzictwa kulturowego. Są to zarówno obiekty architektury sakralnej, jak i pozostałości średniowiecznej zabudowy miejskiej na terenie Debrzna oraz obiektów pałacowych i założeń parkowych. Obiekty, które należy otoczyć szczególną dbałością znajdują się w: Cierzniach, Uniechowie, Strzeconie, Słupi, Starym Gronowie, Prusinowie oraz Debrznie. Oprócz istniejących obiektów, na terenie gminy znajduje się szereg obiektów już nie istniejących, których pozostałości lub dokumentacja wskazują na ich ważną rolę kulturową. Należą do nich kościoły w Myśligoszczy czy zabudowania miejskie zniszczone w trakcie II wojny światowej.
- Na terenie gminy Debrzno istnieje rozbudowana sieć dróg gminnych. Dużą część z nich stanowią drogi nie utwardzone. W Modelu Struktury Funkcjonalno-Przestrzennej oznaczono szereg dróg gminnych, które wymagają przebudowy lub renowacji.
- Przez teren gminy przebiega kilka dróg powiatowych. Stan techniczny dużej części z nich jest dobry. Interwencji wymagają jednak pobocza poszczególnych dróg (konieczność uzupełnienia stanu kruszywą). Remontu wymaga także droga powiatowa łącząca Cierznie i Debrzno oraz kilka odcinków pozostałych dróg.
- Wzdłuż dróg powiatowych Debrzno – Cierznie, Debrzno-Słupia, Strzecona-Słupia, Słupia-Myśligoszcz oraz Debrzno-Strzecona-Barkowo proponuje się budowę ścieżek rowerowych.
- Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 22. Na całej jej długości proponuje się budowę ścieżki rowerowej ułatwiającej komunikację pomiędzy miejscowościami: Cierznie, Uniechówek, Uniechów.
- Odrębne ścieżki rowerowe planuje się także wokół Jeziora Staw Miejski, oraz na przedłużeniu ul. Jeziornej w Debrznie (w kierunku drogi powiatowej Debrzno-Stare Gronowo).

- Proponowana sieć ścieżek rowerowych zakłada także budowę ścieżki rowerowej wzdłuż nabrzeża Jeziora Żuczek (w kierunku Boboszewa) oraz wzdłuż drogi gminnej łączącej miejscowość Boboszewo oraz drogę wojewódzką nr 188.
- W kilku obszarach gminy planowana jest rozbudowa istniejącej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Wskazane w Modelu Struktury Funkcjonalno-Przestrzennej inwestycje wiążą się z modernizacją sieci lub budową kolejnych jej elementów. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej związana jest przede wszystkim z uzbrojeniem działek przeznaczonych pod zabudowę jednorodzinną oraz zabudowę wielorodzinną.
- Na terenie Debrzna planuje się przebudowę Stacji Uzdatniania Wody oraz likwidację istniejącej instalacji.
- W związku z systematycznym rozwojem sieci kanalizacyjnej ważnym kierunkiem wymagającym interwencji jest modernizacja Oczyszczalni Ścieków znajdującej się na terenie Gminy Lipka (ale będącej własnością Gminy Debrzno).
- Na terenie Debrzna planuje się także inwestycje w infrastrukturę edukacyjną (przebudowa lub modernizacja budynków szkolnych).
- Na terenie Debrzna planuje się rozbudowę bazy lokali komunalnych (budowa lub adaptacja pomieszczeń).
- Na terenie administracyjnym miasta planuje się uzbrojenie terenów pod zabudowę jednorodzinną.
- Ze względu na znajdujące się na terenie Debrzna obszary charakteryzujące się znaczącym stopniem degradacji społecznej oraz przestrzennej planuje się działania o charakterze rewitalizacyjnym. Poza interwencjami o charakterze społecznym będą to także interwencje w kształt i kondycję zabudowy.
- Jednym z kluczowych założeń Strategii Rozwoju Gminy Debrzno jest stałe przygotowywanie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe. Kierunki rozwoju takich terenów powiązane przede wszystkim z obszarami znajdującymi się na obrzeżach miasta Debrzno.
- W przestrzeni gminy wskazano także obszary przeznaczone na rozwój odnawialnych źródeł energii w postaci farm wiatrowych, biogazowni oraz farm fotowoltaicznych. Inwestycje tego typu zaplanowane zostały w oparciu o dokumenty planistyczne i znajdują się w okolicy Rozwórz, Uniechówka, Strzeżony oraz Debrzno.
- W wielu miejscowościach istnieje rozbudowana infrastruktura kulturalna i rekreacyjna. Sieć świetlic wiejskich na terenie gminy Debrzno jest bardzo rozbudowana. Mimo to, ciągły rozwój społeczności sugeruje systematyczne inwestycje w infrastrukturę kulturalną. Sugerowanymi lokalizacjami, w których powinny powstać kolejne obiekty są: Uniechówek oraz Buchowo.
- Systematyczny rozwój oferty turystycznej oraz wyraźnie zwiększająca się liczba turystów odwiedzających gminę Debrzno sugerują konieczność ciągłego inwestowania w rozbudowę bazy noclegowej. Jej rozwój oparty jest na tworzeniu trzech rodzajów obiektów. Pierwszym są ogólnodostępne pola namiotowe i campingi położone nad dostępnymi zbiornikami wodnymi (Jezioro Gardzkie, Jezioro Wielkie, Jezioro Główno, Jezioro Kwieckie, Jezioro Jeziorno, Jezioro Żuczek). Rozbudowa bazy noclegowej (sezonowej i całosezonowej) planowana jest w Debrznie - nad Jeziorem Staw Miejski, nad Jeziorem Żuczek (Boboszewo) oraz nad Jeziorem Wielkim w Skowarnkach. Ponadto rozwój bazy noclegowej planuje się w oparciu o adaptację lub przekształcenie przeznaczenia obiektów już istniejących (Debrzno, Stare Gronowo).

GMINA DEBRZNO
MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2030.

Zróznicowanie obszaru Województwa Pomorskiego ma też odzwierciedlenie w zróznicowaniu potencjałów i barier rozwojowych poszczególnych obszarów. Są one odwzorowane w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, która wskazuje planowane obszary strategicznej interwencji. Podstawą wyznaczenia wskazanych w SRWP 2030 obszarów funkcjonalnych jest polityka przestrzenna województwa w perspektywie roku 2030, określona za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej ustalonego w PZPWP 2030. Obszary Strategicznej Interwencji są również wyznaczone na szczeblu krajowym (w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego).

Krajowy wymiar polityki regionalnej, który wskazuje Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) wyznacza dwa typy obszarów stanowiące OSI: obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Obszar gminy Debrzno wpisuje się w Obszar Strategicznej Interwencji, który jest zagrożony trwałą marginalizacją.

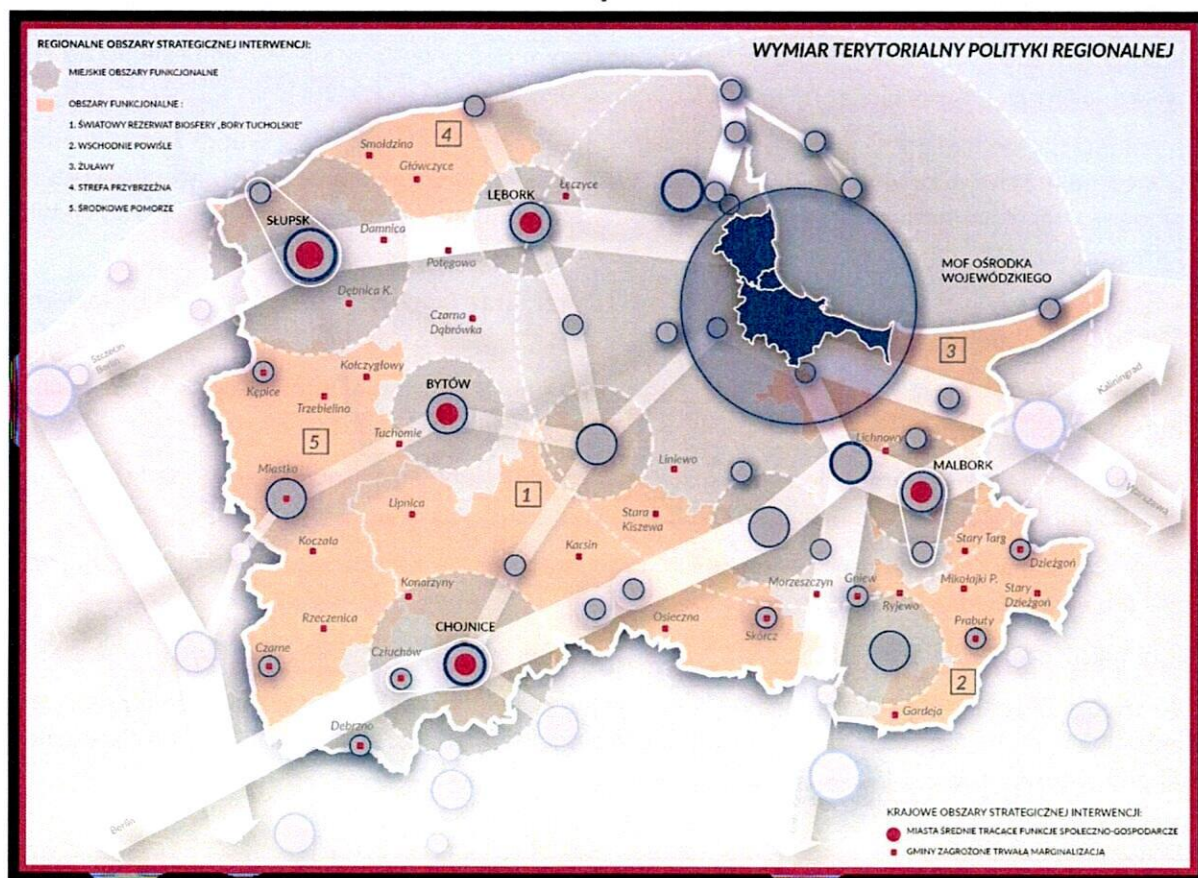
Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego 2030, strukturę funkcjonalno-przestrzenną województwa tworzą: regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych, zhierarchizowana policentryczna sieć ośrodków osadniczych (miejskich), w tym ich obszarów funkcjonalnych (miejskich wraz z obszarami wiejskimi w strefach bezpośredniego oddziaływania miast), ponadregionalne pasma rozwojowe, których potencjał związany jest w szczególności z przebiegiem infrastruktury sieci TEN-T i TEN-E oraz strefy wielofunkcyjne, które obejmują przede wszystkim obszary wiejskie i małe miasta.

W tym kontekście Gmina Debrzno umiejscowiona jest w obszarze Pomorza Środkowego, które jest identyfikowane jako strefa wielofunkcyjna o najniższym dostępie do usług². W odniesieniu do stref wielofunkcyjnych wskazuje się na następujące kluczowe kierunki interwencji:

- adaptacja do zmian klimatu oraz wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w szczególności: zabezpieczenie przed powodzią i suszą, w tym ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury (CO 1.1.),
- ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych oraz różnorodności biologicznej, a także rozwój terenów zieleni (CO 1.1.),
- zapobieganie powstawaniu odpadów, ponowne użycie oraz maksymalizacja skali recyklingu odpadów (CO 1.1.),
- zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej i osadowej w sektorze komunalnym (CO 1.1.),
- doskonalenie narzędzi monitorowania stanu środowiska, zagrożeń naturalnych i szybkiego alarmowania (CO 1.1.),
- redukcja presji działalności gospodarczej i sieci osadniczej na środowisko (CO 1.1.),
- rozwój OZE, m.in. poprzez wzmocnienie energetyki obywatelskiej, w tym w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji, a także tworzenie wysp energetycznych, klastrów energii oraz spółdzielni energetycznych (CO 1.2.),

² Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, Załącznik do uchwały nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku.

- poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, energetyce (kogeneracja wraz z miejskimi systemami ciepłowniczymi oraz usługi zapewniania komfortu termicznego w budynkach) oraz przedsiębiorstwach (CO 1.2.),
- poprawa dostępności i jakości oferty edukacji przedszkolnej (CO 2.1.), – rozwój edukacji regionalnej i etnicznej (CO 2.1.),
- zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego (CO 2.3.),
- rozwój infrastruktury (instytucji) kultury, e-kultury oraz oferty uwzględniającej zagadnienia różnorodności kulturowej i dialogu obywatelskiego (CO 2.3.), – realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (CO 2.3),
- rozwój sieci dróg (CO 2.4.),
- rozwój infrastruktury transportu zbiorowego (liniowej i węzłowej) (CO 2.4.),
- wzmacnianie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw do zmiennych warunków rynkowych i technologicznych (CO 3.1.),
- kompleksowa oferta wsparcia dla inwestorów (nowych i obecnych w regionie) (CO 3.1.),
- rozwój kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb regionalnej gospodarki (w szczególności ISP oraz branż kluczowych dla gospodarki regionu) (CO 3.2.),
- poprawa jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów (CO 3.3.).

Rysunek 3. Wymiar terytorialny polityki regionalnej.

Obszar gminy Debrzno wpisuje się również w następujące elementy tworzące model struktury funkcjonalno-przestrzennej PZPWP 2030:

- regionalny system obszarów chronionych i powiązań ekologicznych, na który składają się prawne formy ochrony przyrody oraz korytarze ekologiczne o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i subregionalnym, pozwalające zapewnić odpowiednie warunki dla zachowania i odtwarzania bioróżnorodności;
- ponadregionalne pasma rozwojowe, których potencjał związany jest w szczególności z przebiegiem infrastruktury sieci TEN-T i TEN-E, w których rozwój zachodzić będzie węzłowo, w tym: południowe pasmo rozwojowe, związane z przebiegiem infrastruktury korytarza infrastrukturalnego południowego i obejmujące: drogę nr 22 (Elbląg-Malbork-Tczew-Starogard Gdański-Chojnice-Człuchów-Wałcz) i linii kolejowej nr 204 (Elbląg-Malbork), nr 203 (Tczew-Chojnice) oraz nr 210 (Chojnice-Człuchów-Szczecinek), będące obszarem rozwoju aktywności gospodarczej związanej obecnie z przetwórstwem rolno-spożywczym oraz przemysłem drzewno-meblarskim.

FINANSOWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY DEBRZNO

Źródłami zasobów finansowych dla realizacji strategii samorządów terytorialnych są środki: samorządu terytorialnego, inwestorów lokalnych, inwestorów zewnętrznych, środki z budżetu państwa, środki Unii Europejskiej oraz środki zgromadzone przez fundacje i organizacje pozarządowe.

Metoda pozyskiwania środków pozabudżetowych jest sposobem, którym posługują się jednostki samorządu terytorialnego w procesach finansowania, aby zrealizować zakładane cele strategii.

Należy przewidzieć, iż potencjalne źródła finansowania działań określonych w Strategii Rozwoju to:

- 1. Fundusze Europejskie 2021-2027** - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny+, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko: bezpieczeństwo energetyczne Polski, rozwój odnawialnych źródeł energii, ochrona środowiska, bezpieczny i ekologiczny transport, rozwój ochrony zdrowia, rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego.
 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki: projekty badawczo-rozwojowe, innowacyjne i zwiększające konkurencyjność gospodarki.
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego: poprawa sytuacji osób na zmieniającym się rynku pracy, rozwój edukacji i usług zdrowotnych, wsparcie rodziców w opiece nad dziećmi i osoby ze szczególnymi potrzebami.
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy: dostęp do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego i rozwijanie e-usługi, wzmacnianie cyberbezpieczeństwa oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych społeczeństwa.
 - Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową: wsparcie najuboższych i najbardziej potrzebujących.
 - Fundusze Europejskie dla Rybactwa: wsparcie polityki rybołówstwa, unijną politykę morską, zrównoważone rybołówstwo i ochronę żywych zasobów morza, bezpieczeństwo żywnościowe i rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki.
 - Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich: działania wzmacniające potencjał beneficjentów Funduszy Europejskich oraz przedsięwzięcia koordynacyjne.
 - Programów regionalne: program finansujący inwestycje na terenie regionów. Dzięki nim regiony będą wspierać przedsiębiorczość, dostęp do edukacji, ochrony zdrowia czy kultury. Dbają one o infrastrukturę społeczną i środowisko. Fundusze wspierają także technologie cyfrowe, energetykę oraz transport.
 - Programy Interreg (Europejskiej Współpracy Terytorialnej): programy mają charakter międzynarodowy i wspierają wymianę kulturową, współpracę naukową, biznesową i samorządową ponad granicami państw.

2. **Programy Komisji Europejskiej** – dodatkowe, finansowe wsparcie w różnych obszarach, takich jak m.in.: środowisko i klimat, zdrowie, prace badawcze i innowacyjność, transport, nauka, kultura. Projekty realizowane w ramach programów centralnych wspierają przede wszystkim przedsięwzięcia „miękkie” (*soft projects*), a finansowanie inwestycji jest możliwe tylko w formie pilotażu.
3. **Europejski Obszar Gospodarczy / NORWESKI MECHANIZM FINANSOWY** - Głównym celem Funduszy norweskich i Funduszy EOG jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych. JST może wziąć udział w programach tj. Program Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu oraz Program Kultura.
4. **Programy Krajowe (resortowe)** – Fundusze i programy uruchamiane przez poszczególne ministerstwa i ich agendy tj. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Klimatu, Ministerstwo Środowiska, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Ministerstwo Aktywów Państwowych, Ministerstwo Obrony Narodowej, Krajowy Zasób Nieruchomości oraz Narodowy Instytut Wolności.
5. **Polski Fundusz Rozwoju / Bank Gospodarstwa Krajowego** – wsparcie dotyczy kredytów inwestycyjnych, pakietów pomostowych, Funduszu Inwestycji Samorządowych, Finansowanie mieszkalnictwa (gminnego), Kredytów budowlanych (wsparcie budownictwa społecznego), Funduszu termomodernizacji i remontów oraz Funduszu sektora mieszkań dla Rozwoju FIZAN.
6. **Źródła prywatne:**
 - kredyt w rachunku bieżącym - elastyczna forma finansowania na dowolny cel,
 - kredyt inwestycyjny - finansowanie konkretnego przedsięwzięcia czy deficytu wynikającego z realizacji inwestycji,
 - obligacje - dłużny instrument finansowy emitowany przez JST w celu sfinansowania określonego przedsięwzięcia,
 - obligacje przychodowe - wykup następuje z przyszłych przychodów jakie przyniosła inwestycja sfinansowana z emisji tej obligacji,
 - zielona obligacja - finansowanie projektów ekologicznych, smart city.
7. **Inne źródła finansowania.**

WYTYCZNE DO SPORZĄDZENIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Dokumentami wykonawczymi dla Strategii Rozwoju Gminy Debrzno są obowiązkowe lub fakultatywne plany lub programy funkcjonujące na jej terenie. Stanowią one zbiór szczegółowych rozwiązań i kierunków interwencji, które w dokumencie Strategii Rozwoju Gminy Debrzno nie mogły zostać umieszczone. Część ze wskazanych dokumentów jest aktualna w momencie przygotowywania Strategii Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030. Konieczność ich aktualizacji jest analizowana jednak pod kątem całego okresu obowiązywania niniejszego dokumentu. Jak wspomniano wcześniej, w poniższym zestawieniu znajdują się zarówno opracowania obowiązkowe, jak i dokumenty o charakterze fakultatywnym. Kilka pozycji stanowią opracowania, które są propozycjami dokumentów o charakterze wykonawczym, które należy sporządzić (nie obowiązują dziś w Gminie Debrzno). Pozostałe oceniane są pod kątem aktualności lub konieczności zmiany.

Lp.	Obszar tematyczny	Nazwa dokumentu	Rekomendacja
1	Polityka społeczna	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2016-2022	Dokument aktualny (od 2023 roku powinien być uchwalony Gminny Program Rewitalizacji)
		Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Debrzno 2014 - 2020	Dokument przewidziany do aktualizacji
		Strategia rozwoju turystyki na terenie Gminy Debrzno	Dokument przewidziany do opracowania
		Strategia rozwoju kultury na terenie Gminy Debrzno	Dokument przewidziany do opracowania
	Ochrona środowiska	Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Debrzno w latach 2021-2035	Dokument aktualny
		Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Debrzno w latach 2021-2024 z perspektywą do roku 2028	Dokument aktualny
	Zarządzanie kryzysowe	Plan Operacyjny Funkcjonowania Gminy Debrzno w warunkach zewnętrznych bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny	Dokument aktualny
		Plan zarządzania kryzysowego Gminy Debrzno	Dokument aktualny
	Planowanie przestrzenne	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	Dokument aktualny

		Miasta i Gmina Debrzno	
	Ochrona i opieka nad zabytkami	Gminny program opieki nad zabytkami	Dokument przewidziany do opracowania
	Rozwój lokalny	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi	Dokument aktualny (uchwalany corocznie)
	Finanse publiczne	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Debrzno na lata 2022-2033.	Dokument aktualny

Tabela 25. Dokumenty wykonawcze.

SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY DEBRZNO Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Planowanie strategiczne jest procesem, który wymaga aby założenia opracowywanych dokumentów były zgodne z obowiązującymi aktami prawnymi na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym. W trakcie opracowania założeń powyższej Strategii szczególną uwagę zwrócono na analizę ich zgodność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

W ramach prac nad przedmiotową Strategią, dokonano zbadania jej szczegółowej zgodności z założeniami dokumentów strategicznych, istniejących na poziomie regionalnym i krajowym.

- W odniesieniu do poziomu powiatu analizę oparto o projekt Strategii Rozwoju.
- W odniesieniu do poziomu województwa analizę oparto o projekt Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (projekt przyjęty przez zarząd Województwa w dniu 15 października 2020 r. uchwałą nr 914/190/20).
- W odniesieniu do poziomu krajowego wykazano natomiast związek przede wszystkim z „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030”, która stanowi podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa.

Dokument uwzględnia postanowienia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego (Uchwała Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r. - Dz.Urz.Woj.Pom. Z 2017 r. poz. 603).

Ponadto niniejszy dokument uwzględnia postanowienia określone w następujących aktach:

- Program Ochrony Powietrza (Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 158/XIII/15 z dnia 26 października 2015 r.;
- Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 308/XXIV/20 z dnia 28 września 2020 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu;
- Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 414/XXXIV/21 z dnia 28 czerwca 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy pomorskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM10 oraz poziom docelowy benzo(a)pirenu;
- Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 321/XXX/16 z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia „Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2022”;
- Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 56/V/19 z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2022 w zakresie wskazanie miejsc spełniających warunki magazynowania odpadów dla zatrzymania transportów odpadów;
- Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 461/XLIII/18 z dnia 26 lutego w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025;
- Program Ochrony Środowiska przed hałasem (Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 89/VIII/19 oraz Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 92/XIII/19 z dnia 25 kwietnia 2019);
- Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 310/XXIV/20 z dnia 28 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa pomorskiego, z wyłączeniem Gminy Miasta Sopotu i obszaru miast, ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;

- Uchwała Zarządu Województwa Pomorskiego Nr 586/162/20 z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie przyjęcia planu rozwoju sieci dróg wojewódzkich województwa pomorskiego;
- Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 788/XXXVII/14 z dnia 24 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia „Zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Pomorskiego”.

Poniżej zamieszczono tabele zawierające logikę wzajemnych powiązań pomiędzy celami zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030, a poszczególnymi wskazanymi powyżej dokumentami strategicznymi.

Tabela 26. Powiązania celów Strategii Rozwoju Powiatu Człuchowskiego i celów Strategii Rozwoju Gminy Debrzno.

Powiązania celów Strategii Rozwoju Powiatu Człuchowskiego i celów Strategii Rozwoju Gminy Debrzno		I. CEL STRATEGICZNA AKTYWNA WSPÓŁPRACA		II. CEL STRATEGICZNY ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA		III. CEL STRATEGICZNY SPOŁECZEŃSTWO			IV. Innowacyjna gospodarka			V. CEL STRATEGICZNY PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO			
		CO: Współdziałanie dla rozwoju regionu	CO: Rozwój infrastruktury turystycznej	CO: Zwiększenie roli marketingu terytorialnego	CO: Wykorzystanie istniejących uwarunkowań kulturowych	CO: Zdrowie	CO: Edukacja	CO: Kapitał Społeczny	CO: Polityka Społeczna	CO: Bezpieczeństwo publiczne	CO: Wzrost poziomu przedsiębiorczości	CO: Cyfryzacja	CO: Sektor rolny	CO: Kapitał ludzki	CO: Infrastruktura techniczna
GMINA OTWARTA NA MIESZKAŃCÓW	Młoda i dynamiczna społeczność														
	Aktywni i zaangażowani mieszkańcy														
	Bezpieczni mieszkańcy w bezpiecznej przestrzeni														
	Ogólnodostępna opieka w Przedszkolach i Żłobkach														
	Nowoczesna, efektywna i skuteczna edukacja														
	Ogólnodostępne usługi społeczne														

Rozbudowana oferta osadnicza																				
Poprawa jakości infrastruktury drogowej																				

Powiązania celów Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego i celów Strategii Gminy Debrzno		TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO				OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA				ODPORNĄ GOSPODARKĄ			
		Bezpieczeństwo środowiskowe	Bezpieczeństwo energetyczne	Bezpieczeństwo zdrowotne	Bezpieczeństwo cyfrowe	Fundamenty edukacji	Wrażliwość społeczna	Kapitał społeczny	Mobilność	Pozycja konkurencyjna	Rynek pracy	Oferta turystyczna i czasu wolnego	Integracja z globalnym systemem transportowym
GMINA OTWARTA NA MIESZKAŃCÓW	Młoda i dynamiczna społeczność												
	Aktywni i zaangażowani mieszkańcy												
	Bezpieczni mieszkańcy w bezpiecznej przestrzeni												
	Ogólnodostępna opieka w Przedszkolach i Żłobkach												
	Nowoczesna, efektywna i skuteczna edukacja												
	Ogólnodostępne usługi społeczne												
	Dostęp do kompleksowej opieki medycznej												

Powiązania celów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego i celów Strategii Gminy Debrzno		ZWIĘKSZENIE SPÓJNOŚCI ROZWOJU KRAJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM I PRZESTRZENNYM					WZMACNIANIE REGIONALNYCH PRZEWAG KONKURENCYJNYCH		PODNIESIENIE JAKOŚCI ZARZĄDZANIA I WDRAŻANIA POLITYK KIERUNKOWANYCH TERYTORIALNIE			
		Wzmocnienie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo-wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Zwiększenie wykorzystywania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska	Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych	Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczenie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach	Wzmocnienie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem	Wzmocnienie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych
GMINA OTWARTA NA MIESZKAŃCÓW	Młoda i dynamiczna społeczność											
	Aktywni i zaangażowani mieszkańcy											
	Bezpieczni mieszkańcy w bezpiecznej przestrzeni											
	Ogólnodostępna opieka w Przedszkolach i Żłobkach											
	Nowoczesna, efektywna i skuteczna edukacja											
	Ogólnodostępne usługi społeczne											

SYSTEM WDRAŻANIA MONITORINGU I EWALUACJA STRATEGII

System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Debrzno powiązany jest bezpośrednio, nie tylko z wdrażaniem poszczególnych zapisów dokumentu, ale także z monitoringiem oraz ewaluacją. Strategia Rozwoju Gminy Debrzno, powstała dzięki inicjatywie lokalnego samorządu, ale zakłada daleko idącą współpracę podmiotów sektora publicznego, prywatnego oraz pozarządowego. Duże zaangażowanie podmiotów zewnętrznych w proces konsultacyjny oraz w tworzenie niniejszego dokumentu znajduje też odzwierciedlenie w strukturze zarządzania wdrażaniem Strategii Rozwoju Gminy Debrzno. System wdrażania Strategii zakłada, że kluczową rolę w procesie realizacji poszczególnych zapisów Strategii będą miały wszystkie podmioty, które biorą na co dzień udział w procesie rozwoju Gminy.

Aby proces wdrożenia Strategii rozwoju miał charakter partnerstwa, będzie on opierał się na współpracy poszczególnych aktorów rozwoju miasta (jednostek samorządowych, organizacji społecznych, mieszkańców oraz przedsiębiorców) oraz zasadę dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami w zakresie wdrażania Strategii rozwoju.

Za koordynację wdrażania poszczególnych zapisów Strategii odpowiedzialny będzie odpowiedni referat w Urzędzie Miejskim. Do zadań referatu będzie należeć koordynowanie wdrażania poszczególnych działań. W realizacji konkretnych zadań będą zaangażowane komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego oraz jednostki podległe.

Skuteczność realizacji w dużej mierze będzie zależna od sprawnego systemu monitoringu i ewaluacji. Za proces monitorowania odpowiedzialny będzie Zespół ds. Strategii Rozwoju Gminy Debrzno. Jego skład zostanie określony przez Burmistrza Debrzna. W założeniu, w skład zespołu wejdą przedstawiciele Urzędu Miejskiego, jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele mieszkańców.

Dobrze zaplanowany, spójny i sprawnie funkcjonujący system monitoringu, jest podstawowym narzędziem pozyskania danych, umożliwiającym dokonanie oceny stopnia realizacji zapisów Strategii. Monitoring i ewaluacja stopnia realizacji Strategii Rozwoju Gminy Debrzno, są oparte o systematyczne zbieranie oraz analizowanie ilościowych i jakościowych danych, dotyczących lokalnego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Działania monitorujące sprowadzają się do systematycznej obserwacji zmian zachodzących na terenie gminy. Aby sposób obserwacji był mierzalny i efektywny, będzie on oparty o wskaźniki realizacji poszczególnych celów. Ciągły monitoring wskaźników ma również na celu umożliwienie reagowania, na pojawiające się problemy realizacyjne oraz ewentualne różnice pomiędzy przyjętymi założeniami, a uzyskiwanymi efektami. Pomiary wskaźników będą odbywać się wg wskazanego harmonogramu. Ewaluacja będzie uwzględniała bazowe wartości wskaźników z roku 2022, które zostaną ujęte w pierwszym raporcie ewaluacyjnym.

Za realizację Strategii odpowiedzialność ponosi Burmistrz Debrzna. Na jego polecenie, za monitoring o ewaluację Strategii odpowiadać będzie właściwa komórka organizacyjna Urzędu Gminy Debrzno.

Aby pozyskiwane dane były porównywalne, system monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030 zakłada, że monitoring prowadzony będzie według przyjętego harmonogramu. Ocena realizacji Strategii będzie wykonywana nie rzadziej niż raz na trzy lata. Za przygotowanie raportów monitoringowych oraz sprawozdań ewaluacyjnych odpowiedzialna będzie wskazana przez Burmistrza komórka organizacyjna Urzędu Miejskiego w Debrznie.

Ocena realizacji Strategii powinna być wykonywana raz na dwa lata. Zespół zajmujący się wdrażaniem Strategii, będzie w wyznaczonym okresie czasowym dokonywał opracowania okresowych raportów monitoringowych. Raporty te będą zawierały wykaz podjętych działań w odniesieniu do celów głównych oraz celów operacyjnych. Analizy będą oparte o zestaw wskaźników, służących do monitorowania i oceny realizacji poszczególnych celów operacyjnych. Oceny stanu realizacji Strategii

(na podstawie danych zebranych przez wskazaną komórkę organizacyjną) dokonywać będzie Zespół ds. Realizacji Strategii Rozwoju Gminy Debrzno.

Zadanie	Realizator	Termin
Realizacja poszczególnych celów Strategii	Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju	Cały okres obowiązywania Strategii (do 2030 roku)
Zbieranie danych na temat stanu realizacji poszczególnych założeń Strategii	Komórka w Urzędzie Miejskim odpowiedzialna za zbieranie i opracowywanie danych do celów monitoringowych.	2025
		2027
		2030
Opracowanie raportów ewaluacyjnych	Zespół ds. Wdrażania Strategii Rozwoju	2025
		2027
		2030
Przedstawianie raportów ewaluacyjnych Radzie Gminy	Burmistrz Debrzno	2025
		2027
		2030
Publikacja raportów na stronie internetowej Urzędu Miejskiego	Urząd Miejski w Debrznie	2025
		2027
		2030

Tabela 29. Harmonogram wdrażania Strategii.

SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Mocne strony Gminy Debrzno.</i>	9
<i>Tabela 2. Słabe strony Gminy Debrzno.</i>	11
<i>Tabela 3. Szanse rozwojowe Gminy Debrzno.</i>	13
<i>Tabela 4. Zagrożenia rozwojowe dla Gminy Debrzno.</i>	14
<i>Tabela 5. Cel operacyjny 1.1 – Młoda i dynamiczna społeczność.</i>	19
<i>Tabela 6. Cel operacyjny 1.2 – Aktywni i zaangażowani mieszkańcy.</i>	20
<i>Tabela 7. Cel operacyjny 1.3 – Bezpieczni mieszkańcy w bezpiecznej przestrzeni.</i>	20
<i>Tabela 8. Cel operacyjny 1.4 – Ogólnodostępna opieka przedszkolna i żłobkowa.</i>	21
<i>Tabela 9. Cel operacyjny 1.5 – Nowoczesna, efektywna i skuteczna edukacja.</i>	22
<i>Tabela 10. Cel operacyjny 1.6 – Ogólnodostępne usługi społeczne.</i>	22
<i>Tabela 11. Cel operacyjny 1.7 – Dostęp do kompleksowej opieki medycznej.</i>	23
<i>Tabela 12. Cel operacyjny 1.8 – Zwiększenie mobilności mieszkańców i dostępności komunikacyjnej.</i>	23
<i>Tabela 13. Cel operacyjny 2.1 – Atrakcyjny i zróżnicowany rynek pracy.</i>	24
<i>Tabela 14. Cel operacyjny 2.2 – Kompleksowa oferta inwestycyjna.</i>	24
<i>Tabela 15. Cel operacyjny 2.3 – Rozwój nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych.</i>	25
<i>Tabela 16. Cel operacyjny 2.4 – Zrównoważony budżet samorządu.</i>	25
<i>Tabela 17. Cel operacyjny 2.5 – Tworzenie lokalnych przestrzeni dystrybucyjnych.</i>	25
<i>Tabela 18. Cel operacyjny 3.1 – Czysta i ekologiczna gmina.</i>	27
<i>Tabela 19. Cel operacyjny 3.2 – Uporządkowana i zadbane przestrzeń.</i>	28
<i>Tabela 20. Cel operacyjny 4.1 – Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura sportowa.</i>	29
<i>Tabela 21. Cel operacyjny 4.2 – Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura turystyczna i rekreacyjna.</i>	30
<i>Tabela 22. Cel operacyjny 4.3 – Rewitalizacja przestrzeni zdegradowanych.</i>	30
<i>Tabela 23. Cel operacyjny 4.4 – Rozbudowa infrastruktury technicznej.</i>	31
<i>Tabela 24. Cel operacyjny 4.5 – Rozbudowana oferta osadnicza.</i>	32
<i>Tabela 25. Cel operacyjny 4.5 – Poprawa jakości infrastruktury drogowej.</i>	32
<i>Tabela 26. Dokumenty wykonawcze.</i>	44
<i>Tabela 27. Powiązania celów Strategii Rozwoju Powiatu Człuchowskiego i celów Strategii Rozwoju Gminy Debrzno.</i>	46
<i>Tabela 28. Powiązania celów Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego i celów Strategii Gminy Debrzno.</i>	49
<i>Tabela 29. Powiązania celów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego i celów Strategii Gminy Debrzno.</i>	51
<i>Tabela 30. Harmonogram wdrażania Strategii.</i>	53

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Model graficzny Strategii Rozwoju Gminy Debrzno	33
<i>Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.....</i>	<i>37</i>
<i>Rysunek 3. Wymiar terytorialny polityki regionalnej.....</i>	<i>39</i>